Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...921 оной ...hээ гарана | № 86 (13800) | 1972 оной апрелиин 12, среда | Сэн 2 мүнгэн

Н. В. ПОДГОРНЫЙ О. ВИНЦЕРТЭ ОРДЕН БАРЮУЛБА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр О. Винцертэ Октябрийн Революциин орден апрелиин 10-да барюулба. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ, мүн Германиин Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай хоорондын хани ёhоной харилсаа холбоо хүгжөөлгэ, бэхижүүлгэдэ габьяа ехэтэй байhанайнгаа түлөө, 70 наhатай болоhонтойгоо дашарамдуулан, О. Винцер энэ үндэр хайра шагналда хүртэбэ.

Н. В. Подгорный О. Винцерые үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсөө.

Энэ орден бухы ажабайдалаймни дэмбэрэлгэ hүлдэ болоно. Юундэб гэхэдэ, Агууехэ Октябриин социалис революциин боложо байха үеэр революционно ажал ябуулгаяа эхилээ hэм гэжэ О. Винцер харюугай үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээд, үндэр хайра шагналайнь түлөө КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Совет правительствада халуун баяр баясхалан хүргэбэ.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, ГДР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Х. Биттнер шагнал барюулалгын баяр ёhололдо хабаадалсаа. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй МИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, ГДР-эй посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ хабаадалсаба. (ТАСС).

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккерой Советскэ Союзда ерэhэн тухай

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер КПСС-эй ЦК-гай уряалаар апрелиин 4-hөө 10 болотор Советскэ Союзда хани ёhоор айлшалаа. Тиихэ үедөө Э. Хонеккер Москва хотын, Московско областиин промышленна зарим предприятинуудтай, соёлой гуламтануудтай танилсаа.

Айлшалалгынь үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Э. Хонеккер хоёрой хоорондо үнэн зүрхэнэй, хани халуун хөөрэлдөөнүүд болоо.

Нүхэр Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер хоёр ороной ниитэ-политическэ байдалай гол шухала асуудалнуудаар hанал бодолоо зүбшэлхэдөө, КПСС-эй XXIV съездын, СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ туйлаhан үрэ дүнгүүд тухайдаа онсолон тогтоhон байна.

Советскэ Союз Германиин Демократическа Республика хоёрой хоорондын харилсаа холбоое бүхы талаарнь хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Социалис ёhоной экономическа харилсаа холбооной нэгэдхэмэл программаар табигдаhан зорилгонуудые хараада абажа, Советскэ Союзай ба ГДР-эй хоорондын харилсаа холбоо түсэблэлгые улам hайжаруулхаар тодорхой ябуулга хэхэ шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

КПСС-эй, СЕПГ-гэй Центральна Комитедүүдэй, нютагай партийна организацинуудай хоорондохи харилсаа холбоон хэлбэришэгүй хүгжэжэ, партийна, ажахын ба соёлой байгуулалтын талаар дүй дүршэлөө аша үрэтэйгөөр абалсаха арга олгоно гэжэ нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэбэ.

Уулзалгануудай үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые зүбшэлhэн байна.

Империалис хархис хүсэнүүдэй хорото ябуулгануудай хэгдэбэшье, шахардуу байдалай зөөлэржэ байhан Европодохи оршом байдалда горитой анхарал хандуулагдаа. Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй hаяхан Прагада болоhон дүүрээшэ зүблөөн дээрэ хараалагдаhан хараа бодолтой тааралдуулан, Советскэ Союзай, ГДР-эй ба бусад социалис оронуудай эмхидхэдэг ябуулганууд Европодохи аюулгүй байдалай, хани барисаанай асуудалнуудые бүтэхэ тээшэнь хаража үзэхэ оршон байдал хангалгада шухала шэнэ хубита болоно. Советскэ Союз ФРГ хоёрой, Польшо ФРГ хоёрой хоорондын, договорнуудые эсэслэн баталалга, Баруун Берлинэй асуудалаар дүрбэн ороной баталhан хэлсээнэй хүсэндөө оролго, ГДР ФРГ хоёрой транзитна холбоон тухай хэлсээнүүд, ГДР-эй правительствын Баруун Берлинэй сенадтай хэhэн хэлсээнүүд — эдэ бүгэдэ ФРГ-тэй социалис оронуудай харилсаа холбоое, али алинда ашатай туhатай хани харилсаае, саашадань улам hайжаруулха, Европодо амгалан байдал бэхижүүлхэ хэрэгые бүри бүтэмжэтэй болгохо ёhотой.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер баатар габьяата вьетнам арадтай, Лаосой ба Камбоджын патриодуудтай Советскэ Союзай, ГДР-эй аха дүүгэй ёhоор hаналаа нэгэдэн талархадаг байhые лаблан тэмдэглээ. Индохитадтахи США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгын hүүлэй үедэ улам үргэдхэгдэжэ байhантай дашарамдуулан, hанаата болжо байhанаа эдэнэр элирхэйлэн мэдүүлбэ. США Париждахи хэлсээнүүдые таhалдуулhанай hүүлээр ДРВ-гэй газар нютагуудые дахинаа бомбодолгын замда оронхой. США-гай эзэрхэг түримхэй эдэ ябуулгануудые Советскэ Союзай, ГДР-эй арадууд эрид шангаар буруушаана.

Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоhон оршон байдалтай дашарамдуулан, араб гүрэнүүдтэ эсэргүү Израилиин империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхаха шухала тушаа Советскэ Союзай, Германиин Демократическа Республикын хараа бодолнуудай адли байhые нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер тусхайлан тэмдэглэбэ.

Социалис оронуудай, эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэ бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэл болон харилсаа холбоо бэхижүүлгэдэ саашадаа бүхы аргаар туhа хүргэхэ гэжэ КПСС-эй ба СЕПГ-гэй шиидэнхэй байhаниинь hанал бодолоо зүбшэн хэлсэлгын үедэ онсолон тэмдэглэгдээ.

• • •

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро апрелиин 10-да нүхэр Э. Хонеккерэй хүндэлэлдэ обед эмхидхэбэ. Обедэй үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер үгэнүүдые хэлэжэ, хундага үргөө.

Нүхэр Э. Хонеккер тэрэл үдэртөө нютагаа бусаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагшын орлогшо нүхэр А. И. Блатов хүндэтэ айлшанаа аэродром дээрэhээ үдэшөө. ГДР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд нүхэр Х. Биттнер үдэшэлгэдэ мүн лэ хабаадалсаба.

...ДЭР ҮСЭГЭЛДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР,

...ДЭР МҮНӨӨДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР!

...РЫСӨӨНЭЙ ХЭЛСЭЭНҮҮД БАТАЛАГДАНХАЙ

> «...Мүрысөөн ажалшадые гансал ехэ тоогой түлөө тэмсэхыень элсүүлдэг бэшэ, харин продукциин hайн шанарай түлөө, мүнгэ зөөри, материальна болон ажалай хүсэ шадал алмахын түлөө, үйлэдбэридэ научно-техническэ туйлалтануудые үрэ ехэтэйгээр, үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые гол зорилго болгохо ёhотой.
>
> *(СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэhөө).*

...жэлэй түсэбэй жэл ...баринуудые дүүргэ...жалайнгаа эршэ үдэр ...а ёhотой байhанаа ...мэдэнэбди. Бии ...боломжонуудаа эли...дээрээ нэмэбэл, ...самнай улам хур...табтай.

...укциин шанар мүр...ruулагданагүй гээд ...офсоюзуудай IV съезд ...Брежнев тэмдэглэhэн ...арадай үргэн ...бараанда иимэ эрил...ба. Бидэнэр, хүдөө ...дэбэридэ хүдэлдэг ...д, бүхы юумэмнай ...аргагүй байна...айхан hү, тарган мя...шара шэниисэ, эрхим ...гүрэндэ худалдаха ...най бүгэдэндэ эли

...hү hаахын түлөө мү... совхозой 3-дахи от...иин гурбадахи гүүр...коммунистнууд үүс... Ехэ hү hаахын тү...гүүртэнүүдэй конкурс ...ор соносхогдонхой ...бэзэ. Энэ ...рын дүрим зо... Гадна манай гүүртын ...хүршэнэр — ...гурбадахи hаалиин ...ективтэй социалис ...сэз баталhан байна. Дүримынь ямар бэ гэхэдэ, нэгэдэхеэр, коллективэй гэшүүн бүхэн мэргэжэлээ, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ, хоёрдохёор, hүнэй шанар hайжаруулхын түлөө тэмсэхэ, энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө (манай совхозой гурбадахи гүүртын hаалишад) 1800 килограмм hү hааха, тиихэдэ Баян-Голой hаалишад (Үдын совхоз)—2400 килограмм hү hааха, үнеэн бүхэнhөө тугал абажа, томо болгохо—иимэ хэлсээтэй юм.

Эдэнь ямараар дүүргэтдэжэ байнаб гэжэ хуряангыгаар хэлэхэ ушартай болоноб. Һаагдаhан hүнэй хэмжээнэй талаар Үдын совхозой hү hаалиин гурбадахи гүүртын хүдэлмэрилэгшэд манай hаалишадые булидаг байна. Эдэмнай ехэ hү hаадаг зон. Байгша оной 1-дэхи кварталай дүнгөөр манай hаалишад үнеэн бүриhөө 378 килограмм hү hаагаа. Хүршэнэрэймнай дүн энээнhээ ехэ байха. Эдэ хоёр гүүртэнүүдэй мүрысөөнэйнь договор хоёр жэлээр баталагдаhан, түгэсхэлэйнь дүнгүүд Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн үдэр гаргагдаха юм. Мүнөө эдэнэр квартал бүхэндэ мүрысөөнэй дүн гаргадаг, бэе бэедээ айлшалалсадаг гуримтай. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ Баян-Голой hаалишад (Үдын совхоз) мүрысэдэг нүхэдтөө айлшаар ерээд, үнгэрэгшэ жэлэй дүн гаргаа hэн. Тиигэхэдээ, манай айлшад илажа гараа. Зүгөөр ажалай бүтээсын талаар, hүнэй шанарай талаар манай гурбадахи гүүртын hаалишад hайн үрэ дүнгүүдтэйнүүд байдаг. Сэбэр hайхан hү hаахын түлөө республикын конкурсын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр манай совхозой гурбадахи гүүртын коллектив 1-дэхи hуури эзэлжэ, нэгэдэхи зэргын диплом hая абаа.

Манай совхозой гурбадахи гүүртэдэхи хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулагдаhан, hаалишан бүхэн 50 үнеэ hаадаг юм. Энээниемнай дээрэhээ ерэhэн мэргэжэлтэд ехэтэ hайшаагаа hэн. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхынгээ хажуугаар hайхан, сэбэр, үдхэн hү ехээр hаахын түлөө манай энэ гүүртын hаалишад шармайн тэмсэнэ, саашадаашье бүри шангаар тэмсэхээр шиидэнхэйнүүд хүдэлжэ байна. Туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхахын тулада коммунистнууд, энэ гүүртын партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Ц-Д. Жанадараева, профсоюзай бүлэгые даагша Х. Батуева, бригадир Ж. Г. Базаров гэгшэд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри коллективтээ hайса ябуулдаг юм.

Манай совхозой партийна комитет ниитэ-политическэ хүдэлмэрие хамтадхамал түсэбэй ёhоор ябуулдаг. Энэшье гүүртэдэ политинформаторнууд, агитаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэдэг, библиотекарь ходо ябадаг, ном hэлгэдэг юм.

Эхэ хонидые харадаг хоёр отара: манай совхозой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Зоя Жамсарановагай отарын коллектив Хориин совхозой Социалис Ажалай Герой Намжилма Тогмитовагай отарын хүдэлмэрилэгшэдтэй мүрысөөнэй договор баталанхай. Хонин бүриhөө 3,3 килограмм нооho хайшалха, 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга (З. Жамсаранова), 105 хурьга (Н. Тогмитова) абажа, томо болгохо, эхэнүүдhээнь таhалтар хурьган бүхэниие 22 килограмм болгохо хэлсээтэй.

Эдэ хоёр бригадануудай абаhан уялгаяа ямараар дүүргэжэ эхилээб гэхэдэ, З. Жамсарановатай отарада зуун эхэ хонин бүриhөө 92 хурьгад абтанхай, томо болгогдожо байна. Тиихэдэ, Намжилма Тогмитовагай отарада 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьгад абтаа. Эдэ хоёр отара — алинииньшье хурьга абалгаар хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ аргатай — оройн хурьгадые абахаар хүлеэнэд.

Дээрэ нэрлэгдэhэн манай совхозой хоёр коллективүүд хадаа дээшээ хаража—hайнаар хүдэлдэг гүүртэ, отаратай социалис мүрысөөнэй договор баталhан байна. Өөhэдhөө бархээр хүдэлдэг хүнүүдтэй мүрысэхэ гээшэ бэлэн бэшэ, шандааhаяа hайсахан гаргаха, түрүү уладые ахиха хэрэгтэй. Тиимэhээ бүхы арга боломжоёо дууhан хэрэглэхэ, ажалаа бүхы талаhаань эршэдхэхэ, түрүүшүүлэй — нүхэдэйнгөө дүй дүршэл эрдэм, техникын туйлалтануудые хүсэдөөр хэрэглэхэ гэhэн зорилго эдэ хоёр коллективэй хүдэлмэришэд урдаа табинхай хүдэлжэ байна.

Игэжэ ажал хүдэлмэрээ улам эршэдхэн хүдэлhэнэй ашаар манай совхоз байгша оной түрүүшын кварталда эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө сүм дүүргээ. Манай совхозой ажалшад абаhан уялгануудаа дүүргэхээр шиидэнхэй, социалис мүрысөөнэй туг улам дээрэ үргэн хүдэлжэ байна.

Р. ШАНГИНОВ,
Хориин аймагай Анаагай совхозой партийна комитедэй секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой эрхим hаалишан С. С. Родионова Степанида Семеновна энэ жэлэй гурба hарын туршада үнеэн бүриhөө 795 килограмм hү hаагаа.

З Веснинагай фото.

Апрелиин 15

СУББОТНИГОЙ ЭХИЛТЭР ГУРБАН ХОНОГ ҮЛЭБЭ

ЯРУУНА

Аймагай ажалшад Бүхэсоюзна субботнигто хабаадалсаха зорилгоор хаа хаанагүй бэлэдхэл хэжэ байна.

Колхоз, совхозуудай хонишод болон hаалишад, мүн бусадшье хүдэлмэришэд субботнигой үдэр өөhэдынгөө участогуудта ажаллажа, олоhон мүнгэеэ тусхай жасада оруулхань.

Олон хүн зонтой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделениин, ГПТУ-гай, райпотребсоюзай коллективүүд апрелиин 15-най үдэр ажахынуудта гаража, барилгын модо, hургааг отолхо, мүн бусадшье ажал хэхэ зорилготой.

Витимэй сомоной ажалшад электрын элшэ дамжуулха ЛЭП-эй барилгада туhалалсажа, тэндэ олоhон мянга 300 шахуу түхэриг мүнгэ юhэдэхи табан жэлэй түсэб болзорhоо урид дүүргэхэ жасада оруулхань.

Г. ТУЕЗОВ,
субботник үнгэргэхэ аймагай штабай гэшүүн.

УЛААН-ҮДЭ

СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Бүхэсоюзна коммунис субботник манай ЛВРЗ-дэ ажалай hайндэр шэнгеэр үнгэргэгдэхэнь.

Апрелиин 15-най субботнигто заводоймнай юhэ мянган хүдэлмэришэд хабаадаха. Тэрэ тоодо, 7500 хүн гол үйлэдбэри дээрээ хүдэлхэ байна. Тиигэжэ 108 мянган түхэригэй нэмэлтэ продукци үйлэдмэрилэн гаргагдаха. 16,5 мянган түхэриг юhэдэхи табан жэлэй жасада оруулагдахаар түсэблэгдэнэ.

Үшөө тиихэдэ заводой хашаа соогуурхи, мүн газаагуурхи шорой шохой сэбэрлэгдэхэ, саад сэсэрлигэй палисаднигууд шэнэлэн заhабарилагдаха юм. Тиихэдэ коммунис субботнигой ябасые шалгаха ба тэрэнэй дүнгүүдые согсолхо тусгаар штаб байгуулагданхай.

Ц. АЮШЕЕВ,
ЛВРЗ-гэй парткомой секретарин орлогшо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ДОТООДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН ТҮЙМЭР САРАХА ТУСХАЙ АЛБАНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ «ТҮЙМЭР САРАХАДАА ШЭН ГАБЬЯА ГАРГАҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түймэрэй үедэ хүнүүдые абархадаа шэн габьяа гаргаhанайнь түлөө «түймэр садахадаа шэн габьяа гаргаhанай түлөө» медаляар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгhөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

Бычков Анатолий Григорьевичые — түймэр сараха хоёрдохи тусхай частиин харуулай начальник.

Добрынин Жорж Константиновичые — түймэр сараха 2-дохи тусхай частиин хүдэлмэрилэгшэ.

Лоскутников Анатолий Ивановичые — түймэр сараха 1-дэхи частиин хүдэлмэрилэгшэ.

Попов Александр Петровичые — түймэр сараха 1-дэхи частиин хүдэлмэрилэгшэ.

Щурков Анатолий Михайловичые — түймэр сараха 1-дэхи частиин хүдэлмэрилэгшэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1972 оной апрелиин 10.

ТАРЯАЛАН, САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА

ЭРТЭ ЭХИЛҺЭМНАЙ ҺАЙН

...бүхы дээрээ ...сабшалан, тэрэ тоодо ...ектар уhалагдадаг ...Энэмнай ехэнхидээ ...ээжэлтэй, ямаршье ...ногооной муу бэшээр ...юм.

...мэдэhээр, хэршье ...саг сагтань ...бтэтэрнь уhалжа, ...жэлые дээшэлүүлэ... ходо хэжэ бай... ...hэ ногооной үндэр баян ургаса ходо абажа шадахагүй ха юмши.

Эгээл тиимэhээ манай ажахы сабшалангаа үтэгжүүлхэ, уhалха талаар жэл бүри ехэхэн ажал хэдэг гээшэ.

Энэ жэлдэ тусхай оньhожоруулагдаhан отряд эмхидхэжэ, бүри мартын эхеэр сабшаландаа наг шэбхэ гаргажа эхилээ hэмди. Тэрэ гэhээр тэргэтэй 8 «Беларусь» трактортай, мүн ашаалха оньhон түхеэрэлгэтэй 2 ДТ-75 трактортай отряд үнинэй механизатор И. И. Аносовой хүтэлбэри доро хамта 2500 тонно шэбхэ хээрэ зөөгөөд байна. Мүнөө үдэр бүхэндэ 250 тонно шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдана. Тус отряд габшагай хоёр hарын туршада гансахан сабшалан дээрэ бүхыдөө 8 мянган тонно шэбхэ зөөхэ юм.

Мүнөө үедэ луговодууднай аймагай уhанай ажахынхидтай хамта Шара-Голой уhалууриин хуушан хаалта, hубаг ханаабуудые шэнээр заhабарилжа байна. Эндэ бүхыдөө 100 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдэжэ, тэрээнэй ашаар хамта 400 гектар сабшалангые дуран сбогоо уhалха аргатай болохомнай. Мүн уhалууриин системын бэлэн болоходо 5 бүлүүр станцинуудаа тодхожо, үндэр добо газарыешье уhалхабди.

Байгша ондо манай колхоз бүхы сабшалан дээрэhээ гектарай 20 центнерhээ бага бэшэ ургаса хуряаха, бүхыдөө 30 мянган центнер үбhэ абаха зорилготой. Эды шэнээн үбhэ абаха арга боломжошье гүйсэд бии. Манай түрүү луговодууд И. Х. Аносов, Г. Г. Трифонов гэгшэд жэл бүхэндэ даажа абаhан сабшалангайнгаа гектар бүриhөө 25—30 центнер үбhэ алгадгүй абадаг шуу.

А. СОКОВИКОВ,
Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ХҮН БА ЗАМБУУЛИН ДЭЛХЭЙ

Академик Анатолий Благонравов хөөрэнэ

...космонавт Юрий Гагаринай ...«Восток» гэжэ замбуулинай ...1961 оной апрелиин 12-то ...эйе тойрон ниидээ hэн. Тии... замбуулин соогуур ниидэхэ ...гдээ бэлэй.

...орондын авиационно федера...ийбреэр 1969 онhоо эхилжэ ...12—Авиациин ба космонавти...хэйн үдэр гэжэ тэмдэглэдэг ...э шиидхэбэри болбол Юрий ...ниидэлгын түүхэтэ удха ша...эрhэн, замбуулиниие шэнжэл...а талаар совет арадай гай...алтые мэдэрhэн ушар боло...

...дэлхэйе шэнжэлгэдэ ехэ ...дэг. Энэ ушарhаа Наран ша...буулинай холын ба бэрхэшээл ...нууд руу автомат станци...хада гаргаша багатай, мүн ...айдаг. Олон янзын аппарату...инууд тэдэ районууд тухай, ...о байhан элдэб хубилалта... олон янзын ехэ мэдээсэл ...трическэ, телевизионно ар...ужа шадаха болоно. Мүн ...ртаа ошоод, бусажа ерэхэ ...шье бии болонхой. Эрдэм ...имэ ехээр хүгжөөд байхада, ...е замбуулин соогуур нии... гайхалтай ябадал бэшэ ...агдажа болохо.

Тиибэ ябабашье хүниие замбуулин соогуур ниидүүлхэ тухай бидэнэр бодомжолдог байнабди.

Жэл ерэхэ бүри замбуулин соогуур хүнэй ниидэхэ арга боломжо ехэ болоно. Хэрбээ түрүүшээр хүниие замбуулин соогуур ниидхүүлхэдээ, энэ ниидэлгые хүн ямараар дабажа гараха ааб гэhэн асуудалда гол анхарал хандуулагдадаг hаа, мүнөө замбуулин дэлхэй соогуур хүн ниидэхэhээ гадна, хүдэлжэ туршана. Замбуулинда али нэгэн туршалга хэхэ хэрэгтэ хүнэй хабаадалга болбол научна шэнжэлгын шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болодог гээшэ гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Хүн хадаа шэнжэлхэ, бодомжолхо, тобшолон хараха мэтын ушарай гараа hаа, дары зүб шиидхэбэри абаха арга боломжотой гээшэ. Гадна хүнэй ухаан кибернетическэ машинын арга боломжоhоо hураггүй ехэ ха юм даа.

Замбуулинда боложо байдаг саг зуурын хубилалтануудые шэнжэлхэдэ хүн онсо үүргэ дүүргэдэг. Автомат станцинууд тиимэ саг зуурын хубилалтануудые обёоронгүй гарашадаг, харин хүн тэдэнииие обёоржо, анхаралаа хандуулжа, зохихо тобшолол хэжэ шадаха байна. Энээнhээ уламжалан хэлэхэдэ, замбуулин дэлхэйдэ хүнэй хэхэ шэнжэлгэнүүд барагдашагүй юм. Замбуулинай лабораторинуудай аргаар манай Газарай байгаалиин баялигууд шэнжэлэгдэнэ, Газар шадархи замбуулинай, мүн холын юртэмсэ дэлхэйнүүд шэнжэлэгдэжэ болохо байна.

Замбуулинhаа манай Газар дэлхэйе хүнэй нюдөөрөө хаража шэнжэлхэ ябадал туйлай ехэ удха шанартай юм. Жэшээнь, таряа тарилгын урда тээ газарай хүрьhэнэй шэнжэ шанар тухай хүдөө ажахын ажалшад hонирходог; далай дээрэхи байдалаар уhан замшад, али нэгэн далай болон мүрэнэй загаhанай нөөсөөр загаhашад hонирходог. Мүн байгаалиин элдэб янзын аюулта ушарнууд тухай урид мэдэхэ, гээшэ мүн лэ шухала байна бшуу. Иимэ ушарта замбуулинай онгосо дотор тусхай мэргэжэлтын байха гээшэ ехэ удха шанартай юм. Тиимэ мэргэжэлтэ хадаа автомат аппаратураhаа үлүү ехэ мэдээсэл, зохихо тобшолол үгэжэ шадаха байна бшуу.

«Союз» онгосын экипаж Газар дээрэ боложо байhан үйлэ ушаралнуудые шэнжэлээд, тэрэнээ самоледоор абаhан зурагуудтай сасуулжа үзэhэн байна. Тиихэдээ замбуулинhаа абтаhан мэдээсэл ехэ hайн байгаа hэн.

Энээнhээ гадна замбуулин дэлхэй болбол үйлэдбэри эмхидхэхэ, үйлэдбэриин түүхэй эд абаха газар болохо байна. Саашадаа элдэб янзын энергетическэ түхеэрэлгэнүүдые Газар дээрэ бэшэ, харин замбуулинда табихамнай холо бэшэ. Замбуулин соогуур ниидэхэ техникын түгэсөөр хүгжэхэдэ энэ хэрэг бодотоор бэелүүлэгдэхэнь ойлгосотой ааб даа. Мүнөө энэ хэрэг ерээдүйн ажал ябуулга болоно гээшэ.

Замбуулин соогуур үни удаан ниидэхын тула замбуулинай онгосо дотор hууhан хүнүүдэй ажамидарха ба ажаллаха зохид эрхэ байдал байгуулха зорилго табигдана. Агаарта дэгдэн байха тухай бидэнэр үшөөл багаар мэдэнэбди. Газар дээрэ олон миллион жэлэй туршада ажамидаржа hураhан хүн замбуулинда байжа шадахагүйдөөшье болохо, тиимэ байгаа гээшэ hаань, замбуулин соогуур ниидэдэг онгосо дотор Газарайхида адли эрхэ байдал байгуулха болонобди.

Замбуулин соогуур уни удаан ниидэхын тула үшөөл олон асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй. Мүнөө зарим зорилгонуудыень шиидхэхэ hайн арга бии болонхой. Тиин замбуулин дэлхэйдэ шэнэ амжалта туйлаhанай гэршэнэр ойрын сагта болохомнай дамжагтүй. Эдэ амжалтанууд хүнэй ажабайдалда бүри ехэ нүлөө үзүүлхэ юм.

МҮНӨӨДЭР КОСМОНАВТИКЫН ҮДЭР

Манай ороной олохон город болон тосхонуудhаа Калуга руу хүнүүд олоороо ерэжэ, К. Э. Циолковскиин нэрэмжэтэ Космонавтикын түүхын Гүрэнэй музей орожо харадаг. 1967 оной октябрьиин 3-hаа — музейн нээгдэhэн сагhаа хойшо эндэ 1 миллион 225 мянган хүн музейдэ орожо хараа.

Музей шэнэ экспонадуудаар ходо нэмэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Восток-5» онгосын буулгадаг аппарат. 1963 оной июниин 14—19-дэ СССР-эй летчик-космонавт В. Ф. Быковский энэ онгосо жолоодоhон.

ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ-ИРАГАЙ ХАМТЫН КОММЮНИКЕ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци Араб Социалис дэбжэлтэ (БАСС) гэжэ партиин, Ирагай Республикын правительствын уряалаар 1972 оной апрелиин 6-hаа 10 хүрэтэр албанай хэрэгээр Ирагта айлшалаа.

Совет партийно-правительственна делегациин гэшүүд Ирагай Республикада ошоод байха үдөө орон соогуурнь аяншалhан, ирак арадай ажабайдалтай, тэрэнэй ажал ябуулгатай, экономикын, эрдэм ба соёлой талаар туйлаhан амжалтануудтайнь танилсаха аргатай болоhон байна. Эдэнние хаа хаанагүй хани халуунаар, баяртайгаар угтаа.

Араб Социалис дэбжэлтэ гэжэ партиин Ирагтахи хүтэлбэриин Генеральна секретарь, Ирагай Республикын Президент Ахмад Хасан Аль-Бакр Президентын ордон соо А. Н. Косыгинтай уулзаа. А. Н. Косыгин, БАСС партиин Ирагтахи хүтэлбэриин Генеральна секретариин орлогшо, Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн гэгшэдэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд болоhон байна.

Эдэ хэлсээнүүдтэ: Совет талаhаа — Совет партийно-правительственна делегациин гэшүүд. Ирагай зүгhөө — Араб Социалис дэбжэлтэ (БАСС) гэжэ партиин Ирагтахи хүтэлбэриин гэшүүд, Ирагай правительствын гэшүүд хабаадаа.

Хоёр гүрэнэй ба арадай хоорондын хани холбоо, барисаата харилсаае бэхижүүлээ, улам батадхаха хүсэл эрмэлзэлээр зоригжон, эдэ харилсаануудай саашанхи хүгжэлтэнь Советскэ Союзай ба Ирагай Республикын ашаа туhада харюусаха, бүгэдэ ниитын, эб найрамдал батадхалгын хэрэгтэ туhа хүргэхэ гэжэ батаар этигэн Совет Социалис республикануудай Союзай ба Ирагай Республикын хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договор баталха гэжэ хоёр тала шиидээ.

1972 оной апрелиин 9-дэ Багдад хотодо энэ договор баталагдаа. Совет Социалис Республикануудай Союзай түлөө — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Ирагай Республикын түлөө — Ирагай Республикын Президент Ахмед Хасан Аль-Бакр договорто гар табиба.

Хани барисаан, харилсаа холбоон тухай энэ договор хадаа хоёр ороной хоорондын хани харилсаанай талаар туйлагдаhан үрэ дүн бэхижүүлхэ, саашадань хүгжөөлгын ба батадхалгын бүри бэхи үндэhэ hуури хангаха, империализмда, колониализмда, сионизмда эсэргүү, эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, социальна дэбжэлтын түлөө хамтын тэмсэлэй хэрэгтэ ехэ хубита оруулха шухала документ болоно.

Советскэ Союзай, Ирагай Республикын хоорондохи хани барисаата, үрэ түгэс холбоото харилсаанай талаар туйлагдаhан үрэ дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханаанхай байhанаа элирхэйлээд, политическэ, экономическа, оборонно ба бусад hалбаринуудта хабаатай эдэ харилсаагаа хүгжөөжэ, бэхижүүлжэ үргэлжэлүүлхын тула шухала бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг байhанаа хоёр тала лаблан баталба. Экономико хүгжөөхэ, илангаяа национальна нефтяной промышленностиие тогтонижоруулха хэрэгтэ туhа хүргэhэнэйнь түлөө Советскэ Союзда гүн ехэ баясхалан хүргэнэ.

Хоёр талынхид уласхоорондын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн, тэдээгээр хараа бодолнуудайнгаа тудалдадаг гү, али дүтэрхы байhые дахинаа лаблаа. Империалис ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү, эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө, тэгшэ эрхэтэ харилсаа холбоо хүгжөөлгын түлөө тэмсэлдэ саашадаашье оролдолго хүсэлэлгэнүүдээ нэгэдхэхэ, тэрэшэлэн империализмда эсэргүү, национальна бэеэ даанхай байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэ арадуудта дэмжэлгэ үзүүлхэбди гэжэ совет, ирак таланууд мэдүүлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, Израилиин империалис түримхэй ябуулгаhаа уламжалан эзэмдэгдэhэн бүхы араб газар нютагуудые сүлөөлэнгүйгөөр, мүн Палестинын араб арадай хуулита эрхэнүүдые хангангүйгөөр, Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал тогтоожо шадагдахагүй гэжэ ойлгодог байhанаа дабтан мэдүүлбэ. Өөhэдынгөө хуулита эрхэ hэргээхын түлөө Палестинын араб арадай тэмсэлые дэмжэдэг байhанаа дахинаа элирхэйлээ.

Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн түрүүтэй Ирагай делегациин hаяхан хани барисаата оронуудтаа — Египет болон Сиридэ айлшалhанай үндэhөөр, империализмын ба энэ райондохи тэрэнэй агентурын хорото hанаашалгануудта эсэргүү ябуулгануудые хэхэ зорилгоор арабуудай нэгэдэл бэхижүүлхын тула hүүлэй үедэ хэhэн ябуулгануудаа ирак тала найруулан мэдээсэбэ.

Түрүү хараа бодолтой, империализмда, сионизмда эсэргүү ябуулгануудые үндэhэ болгон, араб оронуудай нэгэдэл батадхахын тула гаргагдажа байгаа оролдолго хүсэлэлгэнүүдые үндэрөөр сэгнэн, энэ шэглэлээр Ирагай ба түрүү хараа бодолто бусад араб оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулгануудые совет тала hайшаан дэмжэнэ.

Ирагай Республикада Совет партийно-правительственна делегациин аяншалгын үрэ дүнгүүдээр сэдьхэлээ ехэтэ ханаанхай байhанаа хоёр тала элирхэйлбэ. Энэнь Советскэ Союз Ирак хоёрой хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбооe саашадань хүгжөөлгэ, бэхижүүлгэдэ туhа хүргэхэ байха гэжэ коммюникегэй түгэсхэл дотор хэлэгдэнэ.

Айлшалалга дүүрэе

БАГДАД. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй совет партийно-правительственна делегаци албанай хэрэгээр Ирагта айлшалаад, апрелиин 10-да Москва бусаа.

Совет партийно-правительственна делегаци Москвагаа бусаба

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци апрелиин 10- да Ирагhаа Москвадаа бусажа ерэбэ.

Внуковска аэродром дээрэ тус делегациие нүхэд К. М. Мазуров, Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов, М. С. Соломенцев болон бусад тушаалтад угтаба.

КОНВЕНЦИДЭ ГАР ТАБИГДАБА

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXV сесси бактериологическа (биологическа) ба токсинна зэбсэг зохёолго, үйлэдбэрилгэ ба нөөлгые хорихо тухай, үгы хэхэ тухай конвенциие 1971 оной декабриин 16-да hайшааhан юм. Советскэ Союз, Америкын Холбоото Штадууд ба Великобритани тэрэниие хадагалдаг байха гэжэ тус конвенцээр хараалагданхай.

Энээнтэй зохилдуулан, апрелиин 10-да конвенцидэ гар табигдаhан байна.

Конвенциие хадагалха гурбан гүрэнэй түлөөлэгшэд: Советскэ Союзай үмэнэhөө — СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, США-гай үмэнэhөө — Холбоото Штадуудhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Дж. Д. Бим, Великобританиин үмэнэhөө — Великобританиhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд сэр Дж. Киллик гэгшэд конвенцидэ Москва хотодо гар табиба.

Конвенцидэ гар табигдаhанай hүүлээр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный үгэ хэлээ.

Тиихэдээ конвенцидэ гар табилгын эхилhэндэнь сэдьхэлээ ханаанхай байhанаа Советскэ Союзай үмэнэhөө элирхэйлэн мэдүүлбэ. Энэ конвенци дүүргэлтэ болгогдоходоо, хүниие олоор үгы хэхэ эгээн аюултай зэбсэгүүдэй нэгэн болгошо энэ зэбсэгые гүрэнүүдэй нөөсэhөө зайсуулха ябадал хангаха байха. Энэ хэлсээ бэлдэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз, бусад социалис оронууд ехэ үүргэ дүүргээ юм. Эдэ оронууд элдэб түхэлэй нимэ зэбсэг хорихын түлөө уласхоорондын оршом соо олон жэлэй туршада эдэбхитэйгээр тэмсэhэн байна гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Польшын, Болгариин, Финляндиин, ГДР-эй, Норвегиин, Чехословакиин, Венгриин, Даниин, Канадын, Монголой, Румыниин, СФРЮ-гэй Афганистанай, Исландиин, Австриин, Турциин, Нидерландын, Италиин, Египедэй Араб Республикын, Малайзиин, Бирманскэ Союзай, Лаосой, Непалай, Мексикын, ФРГ-гэй, Чилиин, Украинын ССР-эй, Белоруссиин ССР-эй, Перугай, Иранай, Швейцариин түлөөлэгшэд, Шэнэ Зеландиин түлөө — Великобританиhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд, Японой, Австралиин, Бурундиин, Бразилиин, Бельгиин, Цейлоной, Эфиопиин, Ганын, Заирай, Тунисай, Пакистанай, Руандын түлөөлэгшэд гүрэнүүдэйнгээ үмэнэhөө конвенцидэ гар табиба.

(ТАСС).

„Интеркосмос-6" замбуулинай замаар дабшана

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ЦЕНТР. (ТАСС). Замбуулиниие шэнжэлхын тула социалис оронуудай тогтооhон харилсаа холбооной программын ёhoop, дэгдээгдэhэн дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Интеркосмос-6» гэжэ хэмэл одон дүрбэдэхи үдэрөө замбуулинай замаар ниидэжэ ябана.

Апрелиин 10-да дэлхэйе 46 дахяа тойроhон байна.

САГЫЕ АХИХА ШАДАЛТАН

Манай Калининай нэрэмжэтэ колхозой hаалишад 3 hарын туршада габшагай бэрхээр ажаллажа гараба. Ажахымнай 1-хи кварталда гүрэндэ 1600 центнер hү тушааха түсэбөө бүри мартын тэнгээр дүүргээ hэн. hаянай мэдээгээр hаалишаднай түсэбhөө гадуур 340 гаран центнер hайн шанартай hү гүрэндөө худалдаа. Түсэб, даабари амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ hаалишад Варвара Тимофеева, Евдокия Разуваева болон бусад хубитаяа оруулжа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ажахын түрүү hаалишан Варвара Тимофеева хоёр hарын туршада үнеэн бүриhөө 500 килограмм hү hаажа, колхоз соогоо эрхимлэбэ. Энэ нүхэрнай түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй нэгэдэхи кварталда харууhалжа байhан 18 үнеэдhээ 4438 килограмм hү hаажа абаа. Ажахы... hүнэй түлөө ... социалис мүры... дундаа. СССР ... тогтоhоор 50 ... ажалай бэлэгүү... таха зорилгот... шаднай ажал...

И. ПАВ...

Вэшүүрэй ...

МҮРЫСӨӨНЭЙ МАНЛАЙ БАРИГШАД

Үдэр хоног үнгэрхэ тума наран улам бүри урин дулааханаар шарадаг боложо, үсөөхэн хоног соо хээрын саhан хайлаад, харгын захаар, ханааб соогуур булангиртай hайрам харьяласа урдадаг болобо.

Ута үбэлэй шэмэрүүн хүйтэниие үнгэргэhэн адууhа малшье хабарай дулаанда үе мүсэеэ тэниилгэн, үдэртөө хашаа, хорёогойнгоо үбэртэ аяшархан игаажа байдаг болонхой. Дулаан болоходо хонишод, малшадшье «одоол ниихэдээ ондо орогдобо гээшэ, хони, малаймнай хүхэ ногооной үзүүр хазаха сагынь холо бэшэ болобо даа» гэлдэжэ баhал хүхюутэй.

Энэшье гайхалгүй ааб даа. Тала дайда саhан, хүнжэлhөө hалажа, адууhа малай хаганда бэлшэжэ эхилхэдэнь, үбhэ тэжээлдэшье алмалта болохонь ха юм. Тиигээдшье нарай мал — тугал, хурьгад хүйтэндэ даарана, хайруулна, хүйтэ абана аа гү гэжэ айха юумэшье бараг болоно бшуу.

Хабарай игаабари дулаахан нимэ нэгэ үдэр бидэ Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыбикжап Аюшеевна Бадмаевагай хүтэлбэрилдэг бригадада хүрэжэ ерээбди.

Мүнөө эндэ хонидойнь гол түлэб хурьгалжа дүүрээд, хонишодто багахан сүлөө забда ороод байбашье hаань, тэдэндэ hанаа амар hууха үшөөл аргагүй байна. Юуб гэхэдэ, хэдэн зуугаад хурьгадаа хаhа саг соонь эхэдэнь табижа хүхүүлхэ, хонидойнгоо хүсэ тамирые алдуулхагүй, мүн үшөө түрэхэ хонидоо наринаар харууhалха хэрэгтэй болоно бшуу.

Цыбикжап Аюшеевнагай бригадада бүхы 624 эхэ хонидhоонь мүнөө дээрэ 737 хурьгад абтаад байна гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 124 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Саада тээнь үшөө түрэхөөр дэлгэнэhэн хонидшье бии. Тиигэжэ эдэнэр түл абалгаар совхозойнгоо, бүхы аймагайнгаа хонишодой мүрысөөндэ манлай барижа ябана.

— Хонидой хүхэ ногоондо садажа, эдэ абтаhан бүхы хурьгадаа нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр томо болгохо, тус бүриинь 23—24 килограмм шэгнүүртэ хүргэжэ, эхэhээнь hалгааха болоторнай үшөөл үды байна. Тиимэhээ ажалайнгаа эршэ, анхарал оролдолгые багахашье hуладхажа болохогүй. Мүнөө түл абалгада үбэлэйхиhөөшье дутуугүй харюусалгатай үе ороод байна гээшэ,—гэжэ ахахагша хонишон нүхэр Бадмаева хэлэнэ.

Тэрэнэй туhалагшадынь дүй дүршэлтэй, найдамтай бэрхэ зон. Хонишод Сэсэгма Надмитова, Шалсама Дугарова, хурьгашад комсомол басагад Сенжима Цыренова, Бата Батуева гэгшэд дааhан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр, абьяас оролдосо гарган хүдэлдэг юм.

Ажахынгаа түрүү хонишоной жэшээгээр ажаллажа, Гааргын совхозой хонишод бүхы дээрээ баhал муу бэшэ үрэ дүн туйлаба. Совхоздо мүнөө бүхы 6242 эхэ хонидhоонь хамта 5720 хурьгад абтаад, түл абаха түсэбынь 100 процент дүүргэгдээд байна. Саада тээнь үшөө 1150 хонид хурьгалхаар хүлеэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. түрүү хонишон Ц. А. Бадмаева. 2. хурьгашад комсомол басагад Б. Батуева, С. Цыренова.

К. ГАБАЕВАЙ фототекст.

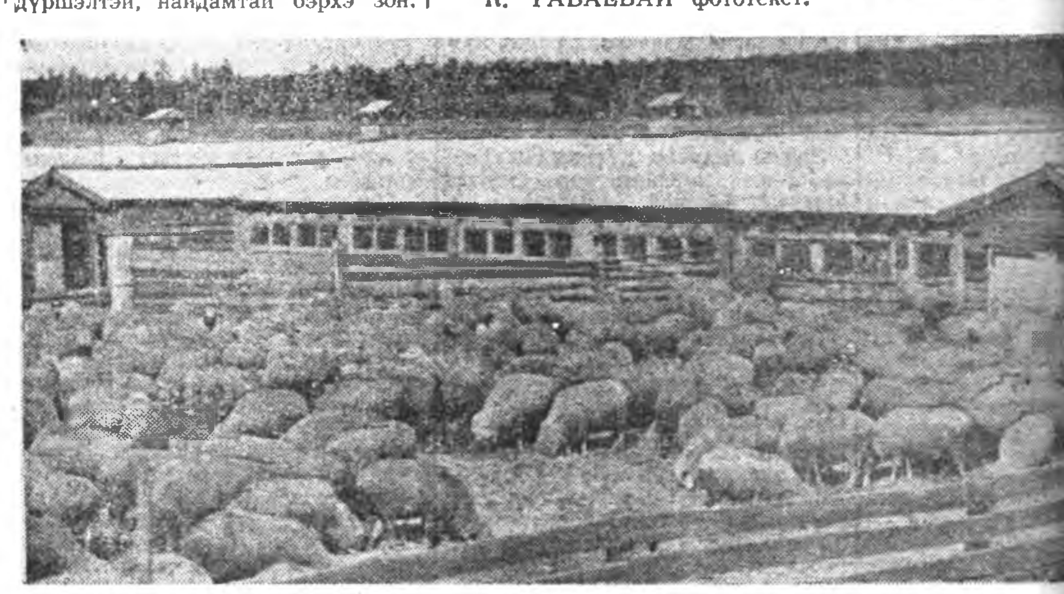

ЗАЛУУШУУЛАЙ ФЕРМЭДЭ

Репортаж

ЗАЛУУШУУЛАЙ хүдэлдэг hаалиин фермэнүүдтэ яhала ошогдоhон байна. Теэд Кокоринойхидол адли фермые хараhанаа hананагүйб...

Гильбэр тосхон ошожо үзэhэн хүн голой зүүн эрьедэ түбхинэhэн ехэ hууринай—Кокориной урда захада байдаг hаалиин фермые заатагүй хараhан байха.

Ута сагаан шулуун байра. Холоhоо харахада, трактор, машина заhабарилдаг гү, али шубуу үдхэдэг газар гэжэ hанамаар. Дүтэлжэ ерэхэдэшье, hаалиин фермэ гээд хэлэмээр бэшэ, газаагуурнь сэбэр, мөөрэлдэжэ ябаhан үнеэдшье харагдабагүй.

«Коммунизм» колхозой парткомой секретарь Гомбо Эрдынеевич Санжиев бидэндэ абаhаар иигэжэ хэлээ hэн:

— Залуушуулай бригада hаяшаг эмхидхээ зомди. Яhала hайн хүдэлжэ байна. Нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб дүүргээ. Тэндэмнай бүхы ажалынь оньhожоруулагданхай. Ошоходоо харана бээзт...

Нээрээшье фермэдэ ерэхэдэмнай, үдэшын hаалга эхилхээ байба. Тэжээл бүйлуулдаг байра соонь — уурал hаарал. Иннокентий Кокорин бишыхан тракторaар энээ руу ороод, үдхэнөөр бүйлуулагдаhан тэжээл тэргэ соогоо адхуулна. Тэжээл бэлдэгшэ Иннокентий Жарков шанга шангаар дуугарна:

— Кешэ, түргэлөөрэй. Үнеэдээ эдеэлүүлхэ саг болоо.

Малай байра соо оронобди. Ужам гээшэнь. Үнеэдые уядаг дүрбэн зэргэлээ. Кукурузын силос эдижэ байhан үнеэд бидэнэр тээшэ сухалтайгаар харана. Эндэ 200 үнеэд бии. Хобоо хоботонуудай хоорондуур үнеэхи бишыхан тэргэтэй тракторнай аалихан ябажа, үдхэн тэжээл гээшыемни аятайханаар хээд лэ үнгэрнэ.

Авто-уhалууриин амарые hаалишад үнинэй мэдэнхэй. Уhалха гэжэ горхон, худаг тээшэ малаа туухагүйш.

Залуу hаалишан Валентина Торгашина үнеэгээ зохидхоноор эрхэлүүлнэ:

— «Байкал», «Байкал» hайса эдеэлэ. hү ехээр үгэхэш.

hаалишад зайн галай хүсөөр үнеэ hаадаг түхеэрэлгээ бэлдэжэ эхилнэ. Үнеэдэйнгээ дэлэн hайса аршана, эльбэнэ. Дүн сагаан амhарта-бидон уруу ороhон резинэ шлангууд аятайгаар задалагдана. Дүрбэн хүхэлтэнүүд үнеэдэй дэлэндэ аалихан дүтэлүүлэгдэнэ.

Фермые даагша Клавдия Яковлевна Кокорина бидэндэ иигэжэ хөөрэбэ:

— Нэгэ хирэ «карусель», «ёлочко» гэжэ байжа яhала hүхирэгшэ hэмди. Теэд мүнөө үедэ энээн тухай дуулахаяа болишообди. Электрын хүсөөр үнеэдээ hаахабди гэжэ hанагшагүй hэмди. Харин мүнөө... Өөhэдөөшье, үнеэднайшье hурашанхай.

— Зайн галай хүсөөр үнеэдээ hаадаг болоhонhоотнай хойшо hаалитнай хэр дээшэлээб?

— hураггүй ааб даа. Жэшээлхэдэ, түрүү hаалишадаймнай нэгэн Николай Жарков сүүдхэдөө 16 үнеэнhөө ойролоол 90—100-гаад литр hү hаадаг hэн. Тэрэмнайшье гараар hааб даа. Харин мүнөө сүүдхэдөө 120-130 литр hү hаадаг болоо.

Энэньшье зүб. Залуушуулай энэ фермэдэ 12 hаалишад хүдэлнэ. Тэдэнэй найманиинь комсомолшууд. Түрүүшүүл олон ааб даа. Гүлмэр hаалишан Анатолий Харлантович Кокорин 16 гунжан үнеэдhээ сүүдхэдээ 120—135 литр hү hаана. Тиихэдэ Анатолий Жарков 1971 ондо үнеэн бүхэнhөө 2064 литр hү hаажа гараhан юм.

Фермэшье үнгэрhэн жэлэй түсэбые нэрэтэй түрэ... hааб даа.

...Улаан булан соо... Ужам, hаруул. hаали... нууд, тэдэнэй дүүргэ... hан стенд ханада бай... хы хуудаhан» долоон ү... рана. Фермэдэхи нүүд... кые даагша Анатолий ... хөөрэлдөө үнгэргэдэг ... сүлөөтэй сагта улаан ... телевизор харана.

— Тэжээлнай бага ... даа. Тиибэшье hаань, ... лай хүсөөр бүйлуулжа, ... тай холёод, үнеэдтээ ... Юрэдөө, ногооной урга... доошолуулхагүйбди. За... шэмнай ондоошог ааб ... лаараа, бэрхэнүүд, ... ригүүд, нүгөө талаараа, ... салдаха» саг ерэдэг. ... ябуултахаяа hанадаг. ... бэл, үгээ ойлголсо... фермые даагша Клав... энеэбхилнэ.

Бүхы ажалынь онhо... хай! Дуулахадашье зох... нүүд аабза? Нимэ ... Кокориной залуу hаали... шина, В. Булакова, ... Н. Мельгунова. П. Кокор... корин, А. Жарков боло... жалтатай ябана.

Залуушуулай ферм... үшөө ехээр хүсэе!

Г. ДАША...

Улаан-Үдын аймаг...

Түмэр сорго бүтээдэг Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ Азербайджанай заводой продукци гансашье орон дотороо бэшэ, мүн хилын саанахи 17 гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг юм. Эндэ бүтээгдэhэн түмэр соргонууд газарай ашагта малтамалнуудые бэдэрхэдэнь геологуудта хэрэгтэй болодог.

СССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhан заводой хүдэлмэришэд үдэр ерэхэ бүри продукци бүтээлгэеэ дээшэлүүлнэ. Мүнөө тэдэнэр хэдэн зуугаад тонно шудхагдаhан булад, прокат, бүтээн гаргаа.

Энэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, арадай ажахыда түсэбhөө гадуур 4,5 мянган тонно түмэр соргонуудые бүтээн үгэхэ гэhэн үндэр уялга заводой коллектив абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводто бүтээгдэhэн түмэр соргонууд.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ЗҮЖЭГҮҮД

Театрай уласхоорондын үдэрэй урда тээхэнэ Волгоградай артистнууд хэдэн шэнэ зүжэгүүдые табяа. Горькиин нэрэмжэтэ драмын театр Н. Думбадзын «Эжы, hанаата бү боло!» («Не беспокойся, мама!») гэhэн комеди харуулба. Хүгжэмтэ комедиин театр А. Флярковскиин хүгжэмөөр найруулагдаhан «Үглөө болохо» («Будет завтра») гэhэн зүжэг бэлдээ.

А. Алексинэй пьесээр табигдаhан «Обратный адрес» гэhэн зүжэг эдир харагшадай театрай сценэ дээрэ гаргагдаа. Энэнь Волгоградай эдир харагшадай театрай эмхидхэгдэhээр хоёр жэлэй туршада бэлдэжэ харуулhан арбан хоёрдохи зүжэгынь болоно. Городой эгээ залуу театр Доодо Поволжидо суурхадаг болоно байна. Хоёр жэлэй туршада энэ театр мянга шахуу наада харуулба.

ТАСС-ай корр.

г. Волгоград.

Совет орон доторнай

СОВЕТ ХҮГЖЭМ

Хүгжэмдэ дуратай ереванайхид СССР-эй оборонын министерствын духовой оркестртэ наадагшадые халуунаар угтаа. РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Н. Назаровай хүтэлбэрилдэг энэ коллектив сугларагшадта шэнэ программаяа харуулаа.

Д. Шостаковичой «hайндэрэй увертюра» («Праздничная увертюра», А. Хачатурянай, В. Соловьев-Седойн, С. Балансанянай, мүн совет бусад зохёолнууд концертдэ гүйсэдхэгдөө.

ТАСС-ай корр

Ереван.

ОРОДОЙ hИИЛҮҮРЭЙ ВЫСТАВКЭ

Ростов-Великий хотын музейн филиал болохо Борисоглебскэ хэрэм соо ородой угалзата hиилүүрэй выставкэ нээгдэбэ. Хоёр зуугаад экспонадууд—гэрэй нюур талын, пеэшэнэй, сонхын, гэрэй оройн hиилүүрнүүд—эндэ харуулагдана.

Энэнь XVII зуун жэлэй түрүүшын хахадта ород мастернуудай бүтээhэн hиилүүрнүүдээр, нээгдэнэ. Эдэ бүтээлнүүдэй нюур талада дайн байлдаан, юрэ бусын амитад, ургамалнууд hиилээтэй. Ярославска мастер Алексей Егоровой бүтээhэн мүнөөнэй hиилүүрнүүдээр экспозици түгэсэнэ.

ТАСС-ай корр.

Ярославль.

ХАТАР ЗААДАГ БАГШАНАРАЙ УУЛЗАЛГА

Ороной хореографическа училищинуудай багшанарай бүхэсоюзна семинар Пермьдэ болобо. Москва, Ленинград, Ригэ, Ереван ба бусад хотонуудhаа ерэhэн айлшад классическа хатар зааха онол, дүршэлөө хубаалдаа.

Семинар эндэ дэмы зарлагдаагүй. Пермиин хореографическа училищи залуу артистнарые бэлдэдэг hайн дүй дүршэлтэй болонхой. Балетмейстернүүдэй, балетэй артистнарай Москвада боложо үнгэрhэн Бүхэсоюзна hүүлэй конкурсоор Пермиин хореографическа училищи дүүргэжэ гараhан Н. Павловагай эндэ илажа гараhан ушар энээниие гэршэлнэ.

ТАСС-ай корр.

Пермь.

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ МЭРГЭЖЭЛ ОЛГОХО ШЭГЛЭЛТЭЙ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). Юhэдэхи табан жэлэй турша соо ороной промышленностьда юhэн миллионhоо үсөөн бэшэ залуу хүдэлмэришэд нэмэхэ юм. Юрэнхы эрдэм мэдэрэлэй hургуулинуудые, тусхай мэргэжэлэй техническэ училищинуудые дүүргэгшэд эдэ болоно.

Залуу үетэниие ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлгын хэрэг улам hайжаруулха гэжэ КПСС-эй XXIV съездын зааhан асуудал Ленинградай ба областиин арадай, мүн тусхай мэргэжэлэй техническэ эрдэм олгодог хүдэлмэрилэгшэдэй Таврическа ордон соо нээгдэhэн научно-практическа конференци дээрэ зүбшэгдөө.

СССР-эй гэгээрэлэй министр М. А. Прокофьев hургуули үйлэдбэри хоёрой холбоо бэхижүүлхэ, залуушуулые ажалда дадалтайгаар hургаха шухала гэжэ элидхэл соогоо онсолон тэмдэглээ. Тусхай мэргэжэл-техническэ hуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. А. Саюшев үгэ хэлэхэдээ, юрэнхы эрдэмэй, тусхай мэргэжэлэй hургуулинуудтай холбон научно-техническэ революциин эрилтэнүүдтэ тааруугаар хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэ... дал шиидхэхэ үрэтэй ар... но гэжэ тэмдэглэбэ.

УЛААН ТУГТА СЕЛЬСО...

НОВО-НИКОЛЬСК. (При... хизаар). РСФСР-эй М... дэй Соведэй, ВЦСПС-эй ... гын Улаан туг Ново-Н... соведтэ барюулагдаба. ... поселково Соведүүдэй 19... социалис мүрысөөндэ ил... hанайнгаа түлөө энэ ... нимэ шанда хүртөө.

Олониитэтэй холбоо... жүүлхэ ба ургэдхэхэ, ... болон предприятинуудай ... бэриин хэрэгтэ эдэб... хабаадаха, арад зониие ... ажаhуудалай, худалдаа... най ба медицинскэ ... үзүүлэлгые hайжаруулх... нютагай Соведэй депу... ажал ябуулгын гол шэглэ...

Ново-Никольско се... оршом соо ехэ барилга ... байнхай. Гансахан hүүлэй ... турша соо арбаад бүлэ ... зохид байранuудта ороо. ... соёлой хоёр байшантай, ... магазинтай, гурбан ... hургуули, хүүгэдэй сад... лон яслинуудтай. Үйлс... болбосон түхэлтэй болон... ралтын зононууд түхеэр...

Үйлсын комитедүүд, ... hайн дуранай дружина, ... лынхидтэ, hургуулида ... бүлэгүүд — ниитын 16 ... путадуудай хүтэлбэри зор... приятинуудта, ажахы... хихо хүдэлмэри ябуулдаг...

(ТАСС).

РЕЛЬС ДЭЭГҮҮР ЗУРЫГША

ЧАСАЙ 250 КИЛОМЕТР— ЗАХА ХИЗААРЫНЬ БЭШЭ

Хүлеэгдэhэн хүүеэн, улам бүри шангадаhан хүүеэн дуулдаха юм бэшэ. Аяар холо харахан тэмдэг бии болоод, түр зуура ехэ боло болоhоор рельс дээгүүр шуурган шэнги түргөөр зурагашан гарашаба. Теэд газаа үнөөхил аали намдуу зандаа. Арбан дүрбэн секунда — километр, үшөө арбан дүрбэн секунда — үшөө километр... Мөөртэ шуурга hалхин шэнги, орой дээрээ самолёдой турбинануудтай юрэ бусын локомотивай дүрсэ хажуугаарнай миралзахадал гээд, бэшэ юуншье харагдабагүй. Нюдэ сабшаха зуура зурагад гээд лэ, үгы болошоно. Газар дээрэ — аали намдуу, харин рельс дээгүүр баhал нэгэ тэмдэг харагдаадхиба: тэрэмнай часай 250 километр түргөөр ябашабал даа. Иимэ түргөөр орон доторнай үшөө хэншье ябажа үзөөгүй юм.

...гон бүтээдэг бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэдэй, авиационно техникын талаар генеральна конструктор А. С. Яковлевай хүтэлбэрилдэг конструкторска бюрогой, вагон бүтээдэг Калининай заводой хүдэлмэрилэгшэдэй байгуулhан «реактивна поезд» ехэ hонирхол түрүүлээ.

Анха түрүүн Москва шадар, Голутвин — Озеры гэжэ участогта туршалга хэгдээ hэн. Теэд могойтонги энэ харгы хурдан түргэнөөр, ехээр зурышаха арга олгоогүй бэлэй. Тиибэшье часай 180 километр гээшэмнай тиимэшье бага бэшэ ха юм даа. Зүгөөр өөрөө гүйдэг энэ вагон бүришье түргөөр ябаха шадалтай гэжэ туршагшад мэдэжэ байгаа. Тиигэжэ удангүй Днепр шадархи замай нэгэ участок дээгүүр шуурга hалхин мэтээр энэ локомотив баhал хиидээ бэлэй.

Энэ локомотив юрынхидэл адли бэшэ, тэрэнние жолоододог зониниьшье баhал тиимэ. Машинист М. Г. Непряевтай зэргэлээд авиационно техник А. И. Лозовой гэгшэ hууна. Энэ хүн хадаа «ЯК-40» самолёдhоо газова турбина абажа тааруулаад, локомотивта тодхоhон гэхэ. Кабина соохи приборнууд — мүн лэ самолёдойхи. Ушар тиимэhээ энэ поездые газараар бэшэ, харин «агаарта ниидхүүлэн жолоодоно» гэжэ хэлэхэ дуран эжэлүүдгүй хүрэдэг. Имагтал рельс дээгүүр «ниидхүүлэн жолоодохонь» хүшэр хүндэшэг. Агаарта машинаяа жолоодоходоо автопилодто найдажа болохо байгаа hаань, газар дээгүүр түргөөр ябахадань хэндэ найдалтайб. Нэгэшье секунда соо ондоо тээшээ hамаархын аргагүй юм — зуралзахадал гээд светофорнууд дээр дээрэhээ ялагашаха, гэнтэ урда зам дээрэш нэгэ юумэн хүндэлдэшэг...

А. С. Яковлевай бюрогойхид институдай хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ дуратайгаар туhалжа ороо hэн. Зүгөөр самолёдые ниидхүүлхэ гээшэ юрын лэ хэрэг ха юм, харин вагонние «ниидхүүлхэ» гээшэмнай ташха ондоо бшуу даа. Авиацида хэрэглэгдэдэг скоростине рельс дээрэ туршахадаа, конструктор Е. Г. Адлер, түрүү инженер В. Г. Колосков гэгшэд хүн амитанай хөөтүй туршалга хээ.

Туршалгын рельсын дүүрэмсээрнь ахамад туршагша С. Н. Чижонтэй уулзаа hэм.

— Манай вагон аэродинамическа хоолой соо туршагдаад гараба. Институдай хүдэлмэрилэгшэд арбан табан ондо ондоо модельнүүдые туршажа үзөө. Аятай зохидоор тааруулан түхеэрээд байбал, электричкын ямаршье вагон хадаа тон түргөөр ябадаг локомотив болоржо шадаха байна. Тиихэдээ авиацида хэрэгhээ гараhан двигательнүүд эндэ хэрэглэгдэжэ болохо. Рельс дээгүүр часай 300 километр түргөөр ябаха гээшэшье заха хизаарынь бэшэл даа, — гээд, Чижов түр зуура бодолгото болоодхино. — Бүри хүсэтэй газова турбина табяа hаа. Москваhаа Нева мүрэнэй эрье хүрэтэр хүнүүдые абаашахын тула зурагар түргэн экспрессто оройдоол зургаан тонно керосин хэрэгтэй болодог лэ.

Калининда мүнөө бүтээгдэжэ байhан «Русская тройка» гэжэ поездэдо реактивна двигательнүүдые табижархёо hаа, рельс дээгүүр нээрээhээшье ниидэшэхэл ха. Энэ поездын түрүүшын вагон мүнөө туршалга гаража байна. Тэрэ хадаа тон түргөөр ябаха тусхай тэргэхэнүүдээр, мүн рельсын-суранзата тормозоор түхеэрэгдэнхэй. Юрэдөө, али бүхы түхеэрэлгэнь авиацитай хүсэеэ үзэлсэхөөр, эгээл тиимээр хараалагданхай юм.

— Энэ реактивна поезд хэр хүмэрисэгүй тогтууритай хаб?

— Газова хойто хубинь вагонние рельсhээ халянгүй тогтууритайгаар ябуулдаг, — гээд институдай таhагые даагша Л. Д. Кузьмич хэлэнэ. — Тэрэнэй хажуу тээшээ хэлбэлзэлгые урдаhаань үлеэhэн hалхин бага болгодог юм.

Эгээл hүүлдэ энэ институдай директор Г. А. Казанский гэгшэтэй хөөрэлдэбэб.

— Хурдан түргөөр ябадаг вагонние туршаха арга боломжо олгоhонойнь түлөө Днепр шадарай түмэр замай хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр баясхалан хүргэхэ байнабди, — гэжэ энэ туршалга тухайгаа hонирхолтойгоор хөөрэхэ зуураа, Георгий Алексеевич хэлэбэ. — Тооложо үзэhэнэй ёhоор, рельсдэ үзүүлэгдэдэг даралта эгээл бага, тиихэдэ бидэнэй зохёоhон «Русская тройка» гэжэ поезд часай 360 километр түргөөршье ябахадаа хүмэрихэ, замhаа халиха гэжэ байхагүй. Манай hанамжын ёhоор, ойрын жэл хахадай үе соо гурбан вагонтой, үлүүсэ түргөөр ябадаг поезд байгуулха арга боломжын бии байhые энэ хэhэн хүдэлмэримнай батадхан харуулаа. Иимэ туршалга Октябрьска түмэр зам дээрэ хээ hаа, hайн байгаа. Яахадаб гэхэдэ, авиацида хэрэглэтдэдэг скорость энэ зам дээрэ хэрэглэхэдэ эгээл таатай зохид юм.

В. ЧЕРТКОВ.

УРШАЛГЫН НЭРЭ: РОПИГОЙ ТОЛОН“

1969 оной февральда Ландахи (Франциин баруун-урда зүгтэ) талмай дээрэhээ совет масс-спектрометрнүүдтэй «Драгон» гэжэ дүрбэн ракетэ амжалтатайгаар табигдаа hэн. 100-haa 420 километр хүрэниидхүүлэгдээ hэн. «Вероника» дээрэхидэл адли масс-спектрометрнүүд энэ ракетэ дээрэ тодхогдожо, сүүдхын элдэб сагта хэгдэhэн хэмжэлгэнүүдые сасуулан шэнжэлхэ арга олгохо байна.

ФОТО-МЭДЭЭСЭЛ

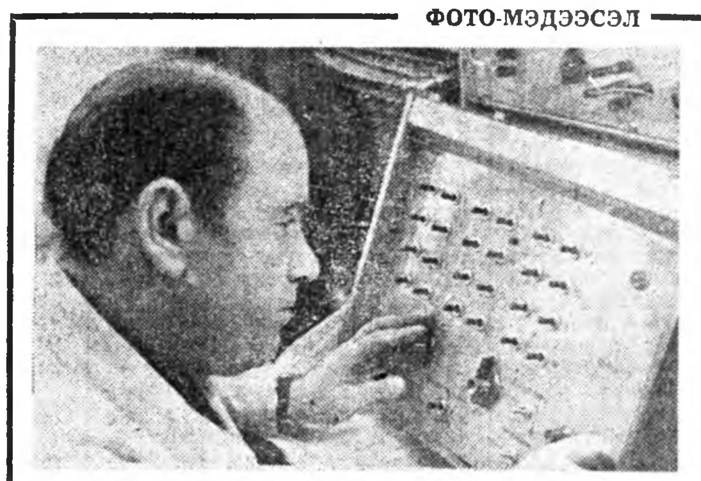

Главучтехпромой Москвадахи «Физэлектроприбор» гэжэ заводто «ЛКФ п-70» түхэлэй нүүдэл янзын элиграфонно кабинедэй шэнэ модель бүтээгдээ. Энэнь урданайхиhaa hураггүй hайн: иимэ кабинет хүнгэхэн, транзисторна детальнууд дээрэ суглуулагданхай. Шэнэ кабинет хоёр дахин хямда юм.

«ЛКФ п-70» гэжэ кабинет мүнөө жэлдэ гаргагдажа эхилхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой лабораториин инженер Г. В. Луговой «ЛКФ п-70» гэжэ кабинедэй залан жолоодохо оньhочой дэргэдэ hууна.

тэр үндэртэ нейтральна ба ионно бүридэлэй сүүдхэ бүриин хубилалтанууд энэ туршалгын үедэ шэнжэлэгдэhэн байгаа.

«Вероника» гэжэ Франциин ракетэ табижа, 1971 оной декабриин 16-да хамтын туршалга амжалтатайгаар хэгдээ бэлэй. Энэ ракетэ дээрэ ондо ондоо түхэлэй аппаратураhaa бүридэhэн шэнжэлхы эрдэмэй бүхэли лаборатори дэрдээ hэн. Жэшээлхэдэ, электронно талаараа бүгшэм, шэнгэн ба температура гэхэ мэтэ ионосферын шухалын шухала параметрнууд тэрэнэй ашаар хэмжэгдэhэн байгаа. Радиочастотагай совет масс-спектрометрнүүд 100-haa 227 километр дээрэ үндэртэ нейтральна ба ионизированнэ газуудые шэнжэлhэн байна.

«Вероника» гэжэ ракетэ табиhан ушар Франциин Гвианын эрье шадар француз ба совет эрдэмтэдэй хамтааран хэдэг ниитэ шэнжэлгын нэгэ хубинь болоно. «Профессор Зубов» гэжэ эрдэм-шэнжэлгын онгосо дээрэhээ уларил шэнжэлдэг «МР-12» түхэлэй совет ракетэ 170 километр дээрэ үндэртэ амжалтатайгаар

ПОЕЗД ХЭДЫ ШЭНЭЭН ТАТАНАБ?

Хаана шэгнүүр хэрэглэгдэдэггүйб, хэды янзын шэгнүүр бии гээшэб — наймаалагшын, лабораториин, гарай, аптекын... Тиихэдэ СССР-эй ВДНХ-гай «СССР-ые электрижүүлгэ» гэhэн павильон соо поезднуудые ябууд дундань шэгнэхэ электронно шэгнүүр харуулагдана.

...Сонхын саана поездын нэрьен-түрьен гарахань дуулдаба. Энэ үедэ дежурна таhалга соо машинка өөрөө тоонуудые тоншожо, станци дээгүүр үнгэрhэн поездын шэгнүүрые саарhан дээрэ бэшэжэ абаба бшуу. Бүхы поезд хэды шэнээн саг соо ябажа гаранаб, эгээл тэды саг соо поездын шэгнүүрые бэшэжэ абадаг юм. hүүлээрнь шэгнүүрэй дээрэхэнэ тоонуудые харуулhан лампочка яларан носодог байна.

Поезднуудые ябууд дундань шэгнэхэ үедэ хүнүүд хамааралсадаггүй. Поездын гараhан рельс дээгүүр шэгнүүрэй гол оньhон — ашаа шэгнэлгын оньhон түхеэрэлгэ тодхогдодог. Энэ оньhоной нахилзан түхэлөө хубилhaap лэ дохёо үгтэжэ, поездын шэгнүүр тэрээгээр тодоруулагдадаг байна.

Иимэ шэгнүүр электростанцинуудта, түмэр замай товарна станцинуудта — юрэдөө ерэhэн ашаанай шэгнүүр тон наряар мэдэжэ абаха гэhэн газарта тодхогдожо болохо юм. Иимэ шэгнүүр Зуевска ГРЭС-тэ, Дарницка ТЭЦ-тэ, Одессэй ТЭЦ-тэ болон бусад газарнуудта амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ.

ТВД-4 түхэлэй электронно-тензометрическэ шэгнүүр Одессын политехническэ институтда зохёогдоhон байна.

И. ГУШАНСКИЙ.

МОСКВА. СССР-эй Госснабай Тоололгын гол түбтэ (ГВЦ) электронно техникэ хэрэглэгдэдэг. Тэрэнэй ашаар тоололгын хүдэлмэриин болзор нилээд хороогдоно, мүнгэ зөөри ехээр алмагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад инженер Елена Конопкина (баруун гарhaa), оператор Тамара Халваши гэгшэд электронно-тоололгын машинаяа бэлдэжэ байнад.

ТАСС

ТАРЯАШАДАЙ ЗАХИЛААР

Электромашина бүтээлгын Кировскэ завод хартаабха хуряадаг УКВ-2 гэжэ машина хабсаргажа дүүргэбэ. Шэнэ агрегат хадаа хоёр зуруудай хартаабха гансата малтаха, шоройень арилгаха, эшыень hалгааха оньhотой.

Энэ жэлдэ тус завод хартаабха хуряадаг 200 агрегат таряашадта эльгээхэ юм. Табан жэлэй эсэс багта дүрбэ дахин олон агрегадууд бүтээгдэдэг болохо.

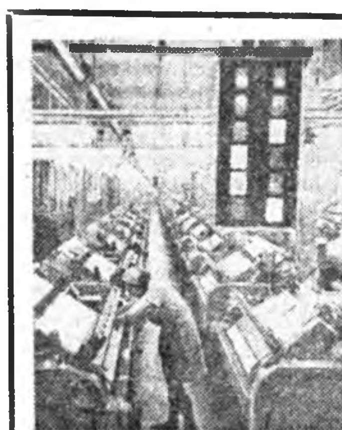

МОСКВА. Роза Люксембургын нэрэмжэтэ «Красная роза» гэжэ торгон бүдэй комбинадта бүд нэхэлгын хойноhoo автомадай туhаламжаар хинаха, шэнжэлхэ, залан хүтэлхэ түхеэрэлгэ тодхоогдоо. Тэрээндэ 144 станок холбогдонхой. Ингэжэ бүд нэхэгшэ бүхэн 36-най орондо 48 станок дээрэ хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цех соо дохёо үгэхэ түхеэрэлгэ.

ТАСС

УДМУРТЫН УНИВЕРСИТЕТ

ЭРДЭМТЭДЭЙ hОНИНУУД

ИЖЕВСК. Республикын эгээл үнинэй дээдэ hургуулиин — багшанарай институдай орондо Удмуртын гүрэнэй университет байгуулагдаба. Мүнөө дээрээ долоон факультедтэй. hуралсалай ерэхэ жэлhээ наймадахи — экономико болон эрхэнүүдые шудалалгын факультет нээгдэхэ. Энэ факультедhээ промышленность ба хүдөө ажахын түсэблэлгын, мүн эрхэнүүдые эрхилэлгын мэргэжэлтэд гараха байна.

ТЕЛЕСКОПОЙ ХАРАА

БАЛДОНЕ. (Латвиин ССР). Республикын Наукануудай академиин радиоастрофизическэ обсерваториин газар дээрэ адлихануд хоёр телескоп-рефлектор тодхогдонхой. Тэдэнэй гэрэл-толиин үргэниинь 55 сантиметр болодог. Тэдэнэр бэе бэеhээ хэдыхэн метр холо байдаг, хоёрломол инструмент шэнгеэр үзэгдэдэг. Тиигэжэ «хоёрломол хараатайгаар» нэгэл юумые адаглан харадаг юм. Энэ хадаа спектрэй элдэб участогта фотометрическэ хэмжэлгэ нэгэ доро хэхэ ба бүри нарин нягтаар шэнжэлхэ арга олгоно.

БАЙГААЛИИН ҮЗЭГДЭЛ

АЛМА-АТА. Казахай эрдэмтэд энэ үбэлдөө байгаалиин тон шухаг үзэгдэл — hэрхэг үүлэн соогуур долоон үнгэтэ туйлай ехэ дүхэриг хараhан байна. «Глория» гэжэ нэрэтэй иимэрхүү үзэгдэл мэдээжэ. Дээгүүрхи үүлэнэй дуhалнууд соо наранай элшын туяатаhанhaa иимэ үзэгдэл ушардаг гэжэ тайлбарилагдана. «Глория» юрэнхыдөө имагтал зунай сагта үзэгдэдэг юм.

ГЭРНҮҮД ДЭЭРЭhЭЭ ДООШОО БАРИГДАНА

Баригдажа байгаа шэнэ гэрые Ереванай хүн зон ехэл hонирхон харанад. Тэрэ гэрэй имагтал... hүүлшын, дүрбэдэхи дабхарынь бэлэн болонхой байба. Гурбадахи, хоёрдохи дабхарнуудынь огто байхагүй. Харин нэгэдэхи дабхарай байха газарта гэрэй ханануд хойно хойноhoo табигдажал байха юм. Тингэhээр hүүлшын хана табигдажа, гэрэй үшөө нэгэ дабхар бэлэн болобо. Удаань энэ дабхарнай аалиханаар өөдөө үргэгдэжэ, дүрбэдэхи дабхартаяа нягтаар хашалдаба. Тиихэлээрээ гэрэй дээдэ захын хоёр дабхар бэлэн болобо бшуу. Энэ үедэ барилгашад доро газар дээрэ гэрэй шэнэ дабхарые хабсаргажа эхилээ hэн.

Тэрэ гэhээр хэдэн жэл үнгэрбэ. Гансашье дүрбэ бэшэ, мүн юhэ, арба, арбан хоёр дабхар гэрнүүдэй дээдэ захаhaa доошоо «бододог» байhые хүнүүдшье гайхахаяа болибо. Мүнөө арбан зургаан дабхар гэр, хэдэ хэдэн промышленна байшангууд баригдажа эхилхэнь. Тэдэнэй проектнүүдые hаяшаг байгуулагдаhан тусхай проектнэ-туршалгын конструкторска бюро зохёоhон байгаа. Харин эдэ гэр, байшангуудые тусхай барилга-хабсаргалгын управлени олоор барижа эхилэнхэй.

Иимэ гэр, байшангуудай дабхарнуудые дээрэ үндэртэ үргэхын тула Армениин инженернүүд хүсэ ехэтэй электромеханическа түхеэрэлгэ анха түрүүн дэлхэй дээрэ байгуулаа hэн.

Шэнэ аргаар бодхоогдоhон гэрнүүд хэдэн янзын hайн талатай. Тусхайлан хэлэхэдэ, эдэ гэрнүүд газарай хүдэлхэдэ эбдэрхэгүй бүхэ байдаг, тон богони болзор соо баригдадаг. Иимэ гэрэй нэгэ дүрбэлжэн метр талмайн үнэ сэн юрын гэрэйхидэ орходоо 15—20 процентээр бага байдаг. Эдэ гэр, байшангуудые барихын тула башенна кранууд, тусхай талмай хэрэгтэй болодоггүй.

Гэрэй дабхарнуудые дээрэ үргэдэг аргаар байшангуудые барилгын дүй дүршэл СССР-эй ВДНХ да харуулагдана.

Н. ОЛЕЙНИКОВА.

СИХОТЭ-АЛИНИИН ГАЙХАЛ

„hолирто бороо“ тухай шэнэ зүйл

Совет эрдэмтэд Сихотэ-Алиниин hолирой наhан, тэрэнэй ниидэжэ ерэhэн зам ба унаhан газар тухайнь шэнжэлхы шэнэ зүйлнүүдые тодоруулан гаргаба. Эдэ шэнэ зүйлнүүд СССР-эй Науканuудай академиин hолирой асуудал шэнжэлдэг комитедэй үргэн ехэ заседани дээрэ согсологдоо.

Хэнэйшье мэдэhээр, 1947 оной февралиин 12-то түмэр, никель болон кобальтhaa бүридэhэн туйлай ехэ, «замбуулинай зүйл» манай дэлхэйн оршом уруу сүмэрэн ороод, Сихотэ-Алиниин шэлын хормойдо, Уссурийн тайга соо гал сасаруулан, түрьен-нээрэн унашоо hэн шуу. Гайхамаар энэ үзэгдэлэй 25 жэлэй ойе олон эрдэмтэд тэмдэглээ. Тэдэнэр Юртэмсэ галабай энэ аяншанай хайшан гээд унаhые, тэрэнэй химическэ минералогическа бүридэлые тон нарин нягтаар шэнжэлhээр.

• Түмэртэ бороогой зарим «дуhалнууд» хэды наhатайб? Энэ асуудал профессор А. К. Лаврухинае, техническэ эрдэмэй кандидат Е. М. Колесниковые, мүн СССР-эй Науканuудай академиин В. И. Вернадскиин нэрэмжэтэ Геохимиин ба аналитическэ химиин институдай бусад шэнжэлэгшэдые hонирхуулhан байгаа.

Уссурийн тайга соо hолирой газарта унаха үеэр сарhан зургаан бутардаhые эрдэмтэд ехэл наряар шэнжэлээ гэхэ. Тиихэдээ тэдэнэй дүрбэниинь 450 миллион наhатай, нүгөөдэ хоёрынь — 68 миллион наhатай гэжэ элирүүлэгдээ бэлэй.

hолирой унаhан газарта зориhон hүүлшын экспедицинүүдтэ Эстониин Науканuудай академиин Геологиин институдай ахамад эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ А. О. Аалоэ гэгшэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Юртэмсэ галабhaa ерэhэн айлшанай унаhан газарай томо нүхэнүүд шэнжэлэгдээ. Эрдэмтын тооложо гаргаhанай ёhоор, энэ туйлай ехэ түмэр зүйл Уссурийн газар дээрэ, тухайлхада, секунда соо нэгэ километр түргэн скоростьтойгоор унаhан байна.

Мүнөө тодоруулагдаhанай ёhоор, энэ hолир 1947 оной февралиин 12-то, дэлхэйн сагаар 0 час 38 минутада унаа юм. Болидай (галта агаараар хүреэлэгдэhэн hолирые болид гэдэг) утаашаа үргэниинь хахад километрhээ дээшээ байба. Тэрэ хадаа галта зүйл байгаа. Гэбэшье hүүлээрнь хэдэн хуби боложо бутараа гэхэ. Харин тэhэрhэн газартань туйлай ехэ хүреэлэгдэмэл утаан бии болоо юм. Зургаан километр дээрэ энэ арьягар томо зүйл хубинууд боложо бутараа. Энэ болид газарай атмосферэ соо гурбанхан секундын туршада ниидээ гэхэ.

А. ПРЕСНЯКОВ.

ФОТО-МЭДЭЭСЭЛ

Таллинай автомобиль заhабарилдаг № 1 заводой бүтээhэн урилдаанай машинануудые манай ороной спортсменүүд hайн мэдэдэг. Энэ предприятида «Эстония-16М» гэжэ түхэлэй урилдаанай машина ухаалан бүтээгдээд, мүнөө үйлэдбэрилэгдэжэ эхилхэ. Тэрээндэ «Москва-412» түхэлэй автомобилиин двигатель табигданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Эстония-16М» автомашина хабсаргалгын цех соо.

Дүлэнэй шанга, hулаар ялалзаhанhaa боложо фотоэлемент соохи ток хубилдаг. Энээнние миллиамперметр тон нарин нягтаар хэмжэдэг юм.

Шуhанай сывороткэ соо хэды шэнээн кальциин бии байhые тодорхойлхын тула юрэл химическэ аргануудые хэрэглэдэг юм. Иигэжэ тодорхойлходо шухаг реактивууд хэрэгтэй болодог, ехэ саг гаргашалагдадаг. Хэмжэлгын энэ шэнэ аргын ашаар үнэтэй сэнтэй бодосуудые хэрэглэнгүй шэнжэлгэ хэхэдэ болоно.

Шэнэ аппарат

«Актюбрентген» гэжэ завод үбшэ тодорхойлдог «12-Ф-4» гэдэг шэнэ рентген аппарат бүтээжэ эхилбэ. Энэ шэнэ аппарадые тус предприятиин мэргэжэлтэд зохёоhон байна. Автомат аргаар хүдэлдэг пультын кнопко дараад, энэ аппарадые залан жолоододог юм.

Мүнөө «Актюбрентген» гэжэ завод Советскэ Союзай больница, поликлиникэнүүдтэ хэрэглэгдэхэ арба гаран янзын иимэ аппарадуудые бүтээжэ захалба. Эдэ аппарадууд хилын саанахи олохон оронуудта мүн лэ эльгээгдэжэ байдаг.

ТАСС-ай корр.

Актюбинск.

ФОТО-МЭДЭЭСЭЛ

МОСКВА. Нииелэл хотын Ждановска районой хүүгэдэй спортивна hургуули иимээр харагдадаг байха. Энэ hургуули дүрбэн дабхар гол байшангhaa, манеж ба тамаралгын бассейнhээ бүридэхэ юм. Гол байшан соонь гимнастикын хоёр зал, наадалгын зал, барилдаанай ба боксын зал, тренернүүдэй таhалганууд, душ, медпункт, амаралгын таhалганууд, уншалгын таhалга, методическа кабинет бии байха.

ИИГЭЖЭ УСАЛТАЛГА... ТУhАТАЙ

усалталга уридшалан хараалагдаhан байгаа. Хэншье гэмтэхэ зэргэгүй байhан — машина соо жолоошон hуужа ябаагүй бшуу.

Аюулгүй ябадал сахилгаар хүнгэн автомобильнуудые туршахын тулада Түбэй эрдэм-шэнжэлгын автомобильна ба автомоторно институдта холоhоо залан жолоодолгын оньhото түхеэрэлгэ байгуулагдаа. Энэ түхеэрэлгэ «шалгалта» гаража байhан, мүн үдэшэжэ ябаhан автомобильнуудта тодхогдодог юм.

Үдэшэжэ ябаhан машина соо hуугаад, «шалгалтын комисси» хадаа жолоошонгүйгөөр туршагдажа байгаа автомобилние рульдань хүнэй hууhанайхиhaa бишыхашье муу бэшээр залан жолоодохо аргатай. Тиихын тула холоhoo рулинь мушхаха, педальнуудые ба акселератор дараха, скоростьнуудынь оруулха хэдэ хэдэн прибор, оньhон түхеэрэлгэнүүд бии.

Автомобильнууд дээрэ тодхогдоhон түхеэрэлгэнүүд аккумуляторна батарейнүүдhээ хүсэ абадаг байна. Энэ шэнэ түхеэрэлгын үшөө нэгэ hайн талань юуб гэхэдэ, усалталгын үедэ приборнууд болон механизмууд оройдоо гэмтээгдэдэггүй юм.

Н. АЛЕКСАНДРОВА.

Байгаалиин байшан, илубууд

Тамбовско областиин Токаревско тосхондо байгаалиин байшан нээгдэбэ. Энэ байшан соо зуун хүнэй hууха зал, кабинедүүд, стационарна киноустановко түхеэрэгдэнхэй. Саг үргэлжын фотовыставкэ, ургамалай, амитадай дүрсын коллекци, репродукци гэхэ мэтэ. Хара далайн хизаарай ургамал, амитад тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Тамбовско областиин Бондарска модоной комбинадта, Знаменка гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхондо байгаалиин иимэ байшангууд мүн лэ баригданхай. Эдэ байшангуудай эдэбхитэд түрэл хизаарайнгаа баялигуудые улам арьбадхан, хабарай сагые угтажа байна. Тэдэнэр мүнөө модо hуулгана, сэсэрлиг саад тарина, шубуудай гэрхэнүүдые түхеэрнэ.

(ТАСС-ай корр).

ДАЙНДА АЛДАРШАҺАН БААТАРНУУДАЙ СУГЛААН

Граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай республиканска конференци боложо дүүрээ. Конференциин урда тээхэнэ республикын аймаг бүхэнһөө ерэһэн түлөөлэгшэд сэрэгэй һүр жабхаланта хүгжэм доро жагсаалаараа ябажа В. И. Ленинэй хүшөөдэ ерээд, баглаа сэсэгүүдые табиһан байна. Советскэ Союзай Геройнууд М. Ф. Мархеев, Н. С. Афанасьев, Алдар солын орденой дүүрэн кавалер П. К. Радикальцев гэгшэд сэсэгүүдые барижа ябаа.

Залуу үетэниие Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар дайнай ветерануудай ябуулха зорилго тухай элидхэл запасай полковник Ф. Т. Будажабэ хэбэ. Дайнай жэлнүүдтэ совет хүнүүдэй гаргаһан баатаршалга тухай үнэн зүбөөр хөөрэжэ үгэхэ гээшэ залуушуулые сэрэгэй албанда бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай байна бшуу. Улаан-Үдэ хотын ветеранууд энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ Октябрьска райондо сэрэгэй-патриотическа темээр 115 лекци уншагдаһан байна. Хамта 12 мянган хүн лекци шагнаһан байха юм. Дэлхэйн нэгэдэхи ба граждан дайнай ветеран М. А. Цыпилов 19 элидхэл хээ. Тэрэнэй хэһэн элидхэлые 2205 хүн шагнаһан байна. Гурбан дайнай ветеран П. В. Агильдин хүмүүжүүлхы ехэхэн хүдэлмэри ажалшадай дунда ябуулна.

Совет арадай революционно, дайшалхы болон ажалай алдар солын газарнуудаар залуушуулай Бүхэсоюзна аяншалга үнгэргэхэ үедэ ветеранууд ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Энэ аяншалга СССР-эй алдарта 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Военкомадай политическэ таһагай начальник А. Н. Агишев, Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ Н. М. Викторов, ВЛКСМ-эй ЛВРЗ-гэй комитедэй секретарь Александр Лубсанов болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлээ. Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэд болон эдир пионернүүд конференцидэ хабаадагшадые амаршалаа. Сержант Слава Семенов сэрэгшэдэй үмэнэһөө үгэ хэлээ.

Конференци резолюци баталан абаад, 31 хүнһөө бүридэһэн дайнай ветерануудай республиканска совет байгуулаа. Запасай полковник Ф. Т. Будажабэ соведэй түрүүлэгшээр һунгагдаа.

О. ЦЫБИКОВ.

КИНАМ ТОСХОНОЙ УЙДХАР БА ЗЭБУҮРХЭЛ

Кинам—Куангбинь провинциин олон һуурин тосхонуудай нэгэн. Амгалан ябажа, тэндэ хүрэхын тула нютагай зоной хэлээшээр үглөөнэй гурбан сагта замдаа гарабабди. Һаяхан американ авиаци энэ тосхониие бомбодоһон байгаа. Маанадай бууһан урса гэрэй тээ урдахана ехэ нүхэн лүнхын харагдана. «Хахад тоһно бомбын тэһэрхэдэ...»,— гээд оршуулагшамнин тобшохоноор ойлгуулба.

Уйдхарта дарагдаһан, хубхигар сагаан шарайтай залуу эхэнэр гэр соогуураа һалирна. Эжынгээ хажууда зогсоһон бишыхан басаган танигдаагүй айлшадые һонирхон харана. Хоюулаа сагаан пулаад боонхой. Азиин бусад оронуудтал адли, Вьетнамдашье сагаан үнгэ шаналал гашуудалай тэмдэг болоно.

— Энэ эхэнэр дүтынгөө хүниие алдаа гү?—гээд, гэрэй эзэн эхэнэр тээшэ халта хараад, сугтаа ябаһан хүнһөө шэбэнэн һагад асуубаб. Тэрээндэ сэхэ хандабал, сэдьхэлэйнь үбшые дайража болохо байгаа бшууб.

— Тиигээ,—гэһэн харюу дуулдаба.— Бомбодолгын үедэ эсэгэнь, эхэнь, хоёр үхибүүниинь үхөө. Нэгэ басаганиинь лэ амиды мэндэ үлөө, тэрэниие хаража байна ха юмта даа.

— Үбгэниинь?.. — гээд, сэдьхэлээ ехээр хүдэлһэндөө ойлгомторгүй асуужархибаб.

— Армида.

— Аюул тодхорой яажа тохёолдоһые мэдэхэ гээ һэм,—гэжэ дадхааһаар хандабаб. Нгуен Тхи Ван (тэрэ эхэнэр иимэ нэрэ, обогтой) толгойгоо дохин зүбшөөбэ. Нюдэдынь уйдхар гашуудалаар ээлэгдэнхэй. Юһэтэйхэн Нгуен Тхи Ли эжытэеэ зэргэлээд һууба.

— Энэ уршагта аюул декабриин 27-ной үглөөнэй юһэн сагта болоо һэн. Тосхондо дүтэхэн бомбын тэһэрхые дуулахадаа, зүрхэмни һабажа, ямар нэгэ муу юумэнэй болохые мэдэһэн шэнги байгаа бэлэй. Сай худалдажа абахыень Ли басагаяа эртэ үглөөгүүр магазинда эльгээгээ һэм. Тингэжэл тэрэм амиды мэндэ үлөө... Дайсанай самолёдуудай харагдахада, гурбатайхан хүбүүгээ далда газар руу ябуулаад, мүн лэ тиишэ ошожо хорохыень түрэлхидөө шамдуулжа оробоб. Һүүлээрнь хоёр багашуулые—манай бүлые эрьежэ ерэһэн зээнэрээ, гурба һаратай одхон хүбүүгээ абаад, газаашаа гаража ябатарни, бомбардировщигуудай шэхэ дүлиирмэ хүнхинөөн зэдэлбэ. Тэбэреэд унашаһан нялхынгаа һулаханаар ираглан гэншэхые һэгээ ороходоо сонособ. Бодохо гэхэдэм — дэмы. Бомбо тэһэрхэдээ, хородог газарыемнай гурба метр зузаан шорой даражархиһан байба.

Ван багашаг забһар оложорхибо. Тэрээгээр агаар ороно. Хэдэхэн сагай үнгэрһэнэй һүүлээр, мэдээ табяад байһан тэрэниие дайнай аюулһаа абарагшадай бригада тэндэһээ гаргаа юм ха. Дүрбэн үхибүүниинь бүтэжэ үхэшөө. Ванай түрэлхидшье амиды үлөөгүй.

...Таряашад намайе дахуулан ябажа, һуурин тосхоноо харуулба. Алхам бүхэндэ — һандаралай мүр сараа. Эдлүүриин газар бомбын тэһэрэлгэһээ нүхэ һүбэ болошонхой, урса гэрнүүд, хорохо түхеэрэлгэнүүд һандаршанхай. Дайнай гал дүлэнэй улаан хэлээр долёолгожо, нүүрһэн шэнги боложо харалшаһан жэмэстэ модод, пальманууд, хулһанай һөөг ёдойлдон харагдахадаа, хүнэй уйдхар гасалангые хубаалдажа байһан шэнгеэр үзэгдэнэ. Нүхэнһөө нүхэндэ ошожо харабабди. Ситец самсын таһархай, вьетнам басагадай тахимда хүрэмэ ута гүрэлөө гэзэгэеэ барюулдаг түмэр хабшуур нэгэнэйнь оёорто хэбтэнэ. 17-той Нгуен Тхи Май гэгшын ажаһуудаг гэр эндэ байһан байгаа. Мүн лэ эды наһанай Нгуен Ван Сон агаарһаа доболго хэгдэхын урда тээхэнэ тэрэнэйдэ ерээ ха. Тэдэнэр хөөрэлдэжэ һуугаа, ямар бэ даа шухала юумэ бэе бэедээ хэлэхые хүсэһэншье байжа магад... Мүнөө энэ нүхэнэй амһар дээрэ табигдаһан хабтагайда иигэжэ бэшээтэй: «Манай зэбүүрхэл мянга түмэн жэлдэ залирашагүй».

Ванай урса гэртэ һөөргөө ерэбэбди. Үшөө нэгэ айлшан — шэрүүн, барагар шарайтай залуу солдат бидэнэй үгыдэ эндэ бии болоһон байба. Энэ хадаа Нгуен Ван Тханг гээшэ. Гэрэй эзэн эхэнэрэй дүү хүбүүн. Тэрэ түрэл тосхондоо үнинэй ябаагүй аад, эндэ дүтэлжэ гарахадаа, саг зуураар табилга абахаар гэртээ ерээ бшуу. Ерэн гэхэдэнь, урда гэрэйнь тээ урдахана лүнхыжэ байгаа нүхэн, барайгарай поли дээрэ шэнэ хүүрнүүд, сагаан пулаад боонхой эгэшэнь угтажа байгаа...

Зайлашагүй хэлэхэ ёһотой үгэнүүдээ толгой соогоо бисалганаб. Зохисотой үгэнүүд олдобогүй. Гэрэйнгээ богоһоор алхахадаа, юун тухай бодомжолһые залуу солдадһаа асуубаб. Тинхэдэнь тэрэ эрид сэхээр иигэжэ харюусаба: «Дайсаниие түрэл нютагһаа намнахаб».

Моника ВАРНЕНСКА,
польско уран зохёолшо.
(АПН).

Ханой — Варшава.

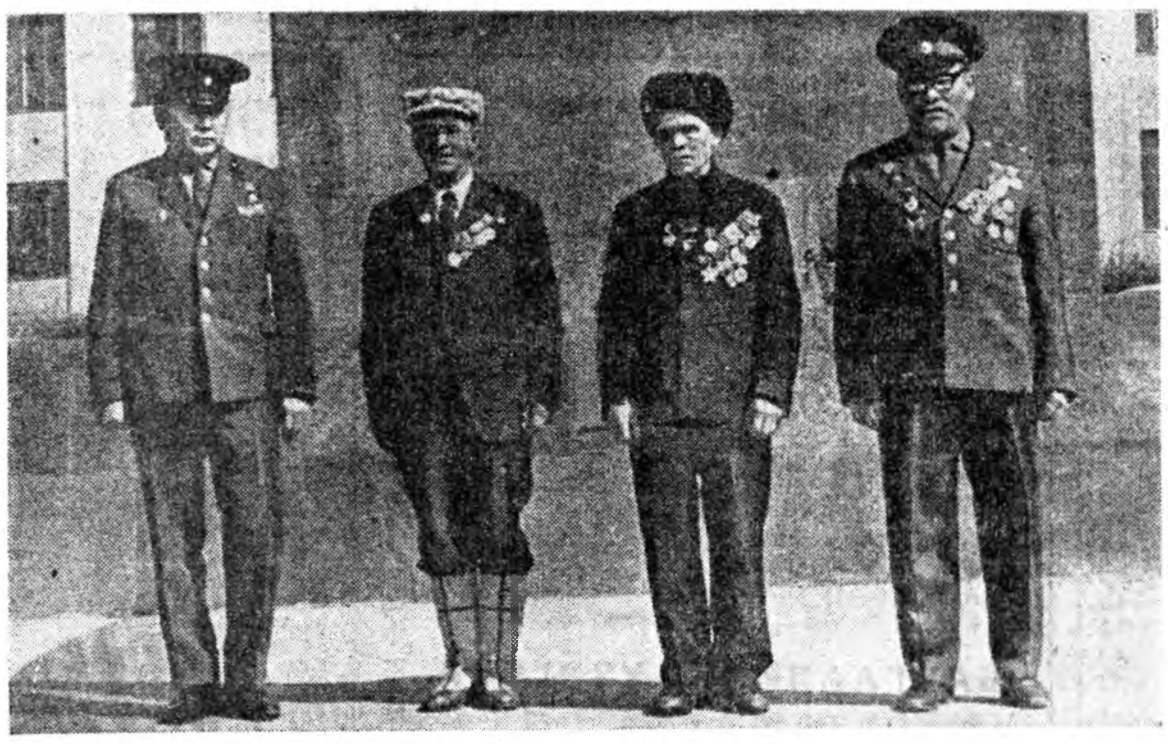

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Советскэ Союзай Геройнууд запасай подполковник М. Ф. Мархеев, Н. С. Афанасьев, Алдар солын гурбан орденой дүүрэн кавалер П. К. Радикальцев, запасай полковник Ф. Т. Будажабэ гэгшэд В. И. Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табяад байна.

Авторай фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

САНТЬЯГО

Л. КОРВАЛАНАЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корвалан Консепсьон хотодо болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэбэ.

ЛРП ба арадай нэгэдэлэй хоорондо экономическа политикын асуудалнуудаар ехэ арсалдаатай байһан тухайнь иимэ шиидхэбэри гэршэлнэ гэжэ Л. Корвалан, зүүнэй шэглэлтэй радикальна партиин (ЛРП) арадай нэгэдэл гэжэ бүлэглэлһөө гараһан тухай дурдахадаа, тэмдэглэһэн байна.

Орон дотор хэгдэжэ байһан социально-экономическа ехэ хубилалтануудые эсэргүүсэлтын тала зогсоожо шадахагүй гэжэ арадай правительство тоолоно гээд Л. Корвалан тэмдэглээ. Зүүнэй шэглэлтэй радикальна парти энээниие ойлгоогүй гэхэ гү, али ойлгохые хүсөөгүй, тиин правительствэһаа гараа гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ПАРИЖ

ГЭМТЭ ЯБУУЛГЫНЬ ТҮЛӨӨ ҮҺӨӨГӨӨ АБАЛГА

ТАСС

Американ-сайгон сэрэгшэдэй гэмтэ ябуулганүүдта дураа гутажа, Урда Вьетнамай патриодууд эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, үһөөгөө абана.

Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри США-гай, мүн Сайгоной авиаци ехэ гээгдэлдэ ороно гэжэ американ командовани мэдэрхэ баатай болоо.

Апрелиин 9-дэ Урда Вьетнамда американ сэрэгүүд һүүлэй арбан үдэрэй турша соо эгээл ехэ гээгдэлдэ ороо гээд Сайгондо соносхогдобо. Урда Вьетнамай элдэб районуудта боложо байһан байлдаануудта дахуул арми ехээр урагшагүйдөө гэжэ Баруунай оронуудай газетэнүүдэй корреспондентнүүдэй телеграмманууд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Американ авиациин дэмжэлгэтэйгээр сайгон сэрэгүүд Анлок шадар хүреэлэлгэдэ ороһоноо гарахые һэдэлгэ хэжэ байнхай. 13-дахи харгыһаа таһалагдажа, дахуул армиин сэрэгүүд хангалгын баазатай холбоогүй болоһон байна. США-гай авиаци тус районой газар нютагуудые бомбодожо, амгалан тайбан арад зониие олоорнь алана.

Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнууд Меконг мүрэнэй адагта шэбээлһэн дайсанай бэхилэлтэнүүдтэ добтолго хэнэ. Эндэ патриодууд дахуул сэрэгүүдэй бэхилэлтэнүүдтэ 70 дахин добтолоо.

Тайнинь провинцида шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Тхиеннгон баазын унахада, дахуул сэрэгүүдэй байдал улам муудаа. Патриодууд дайсанай сэрэгэй машинануудай колоннодо добтолжо, олон сэрэгшэдые хүлһөөнь буулгаһан, сэрэгэй ехэ техникэ һандаргаһан байна.

Апрелиин 9-дэ арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Хуэ Дананг гэжэ харгые эзэлээд, сэрэгэй «Рифл» гэжэ баазые эзэмдэн абаа.

Урда Вьетнамай Дананг хотодо эшээлһэн дахуул сэрэгүүдэй бэхилэлтэнүүдтэ патриодууд добтолжо, дайсаниие ехэ хохидолдо оруулба. Һүүлээрнь хотоһоо баруун-урагшаа 48 километрэй газарта оршодог сэрэгэй «Уэст» гэжэ баазаяа орхин гараад, дахуул сэрэгүүд «О' Коннор» гэжэ баазаһаа мүн лэ зугадан талинха баатай болобо.

Апрелиин 10-да Биньдинь провинцида шанга байлдаан болоо гэжэ Сайгонһоо мэдээсэгдэнэ.

БУЭНОС-АЙРЕС

ПАРАГВАЙ: хүдэлмэригүйдэлгэ, үлэсхэлэн байдал

ТАСС

Парагвайн үргэн ажалшадай байдал үгытэй ядуу байна гээд американ экономист Г. Сьюппенс Аргентинын ниислэл хотодо хэблэгдэн гараһан «Парагвай, 2000-дахи он» гэжэ ном соогоо бэшэнэ.

Эндэхи улад зон хүдэлмэригүйдэнэ, үлэсхэлэн хооһон байдалда ажаһууна. Хүдөө ажахы, ашагта малтамалай промышленностьнь Парагвайн экономикын үндэһэ һуури болоно гэжэ автор тэмдэглэнэ. Хүн зоной хахадһаа олониинь эндэ хүдэлдэг юм. Теэд олон жэлэй турша соо эдэ һалбаринуудта экономическа ямаршье ургалта туйлагдаагүй. Хүдөө ажахыдахи хүдэлмэригүйдэлгэ илангаяа ехэ (60 процент болоно).

Талаан тудажа ажал хүдэлмэри олдошохо юм аа гү гэжэ бодомжолон, олон мянгаад хүн ниислэл хото—Асунсьоной, мүн бусад городуудай үйлсэ гудамжануудаар хэсэжэ ябадаг. Теэд он жэлэй үнгэрхэ тудам хүдэлмэригүйшүүлэй тоо хороногүй, харин улам олошоржо байнхай. Юундэб гэхэдэ, Парагвайн экономико хүгжэнэгүй—тиимэһээ ажалда орохые хүсэгшэдэй эрилтэ хангажа шаданагүй бшуу.

Орон дотор гэр байрын асуудал шиидхэгдээгүй байһаар гэжэ Парагвайн түсэблэлгын техническэ секретариадай шэнжэлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. 1970 ондо Парагвайда 270 мянган гэр байра дутадаг байһан.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дайнда дурагүйшүүлэй демонстраци Гаррисбергдэхи (Пенсильвани штат) заводой дэргэдэ болобо. Эндэ бүтээгдэһэн бомбонууд Вьетнамай амгалан тайбан һуурин тосхонууд дээрэ хаягдана. Правительствын зүгһөө худал хуурмагаар гэмнэгдэжэ, «Берриганай бүлэгэй хэрэгээр» сүүдэй урда һаяхан зогсоһон, Вьетнамдахи дайн байлдаае буруушаадаг гурбан хүн демонстраци эмхидхэн үнгэргэһэн байха юм. Дайнда эсэргүү хүдэлөөндэ хабаадагшадые айлган һүрдөөхэ гэһэн США-гай зон хилхы тушаалтадай хараа бодолые Гаррисбергдэхи сүүдлэлгэ буруутуулаа. «Дайнда эсэргүү ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэбди», —гэжэ Э. Ахмад мэдүүлбэ. Вьетнамда США-гай империалистнуудай хэжэ байгаа ээрхэг түрнмхэй ябуулгань бүхы хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ хэрэг болоно гэжэ тэрэ нэрлээ.

ЛА-ПАС. (ТАСС). Орон доторхи профсоюзай ехэ эмхиин —Боливиин горнягуудай федерациин хүтэлбэрилэгшэ Виктор Лопесые сүлөөлхэ тухай захиралта Боливиин президент Уго Бансер горнягуудай эмхинүүдэй эрилтээр гаргаба. Нёдондо жэлэй август һарада сэрэгэй урбалтын хэгдэхэ үеэр тэрэ баригдажа тушаагдаа һэн. Мүнөө байгша правительство урбалтын үндэһөөр засаг гартаа абаһан юм. Мүн гүрэнэй «Унификада» гэдэг компаниин 30 шахтерые ажалдань абаха заабари үгэһэн байна.

КАИР. (ТАСС). Палестинын национальна соведэй онсо сесси эндэ нээгдээ. Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй элдэб эмхинүүдые нэгэдүүлхын тула тодорхой хэмжээнүүдые абаха

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

гээшэ тэрэнэй гол зорилго болоно.

ТОКИО. (ТАСС). Вьетнамда эсэргүү дайнда хорото химикадуудые хэрэглэлгээ дары болюулха эрилтэ Японой экологууд США-гай правительствын урда табиба. Вьетнамда боложо байгаа дайн байлдаанда США-гай армиин хорото химикадуудые хэрэглэһэн дээрэһээнь, ургамалай аймаг һалгаагдахаһаа гадна, мүн хүнэй ами наһанда ехэ хохидол ушаруулагдана гэжэ Японой экологуудай бүлгэмэй съездын тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландидахи хэрэгүүдые эрхилхэ министр Уайтлоу нюусаар Лондон ошожо, Англиин премьер-министр Хидтэй уулзаба.

Түрүүшын хоёр неделиин турша соо Ольстертохи хэрэг байдалые Лондонһоо сэхэ хүтэлбэрилгын дүн тухай Уайтлоу Хидхэ элидхэн мэдээсээ ха гэжэ нютагай зоной дунда баһсаагдана.

Гэхэ зуура Ольстертохи оршон байдал урдынхяараа үлэнхэй. Юундэб гэхэдэ, граждан ба демократическа эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэлшэдэй эрилтэнүүд хангагдаагүй байһаар.

САН-ХОСЕ. (Калифорни штат). (ТАСС). Негрнүүдэй граждан эрхын түлөө хүдэлөөндэ хабаададаг нютагай эдэбхитэдэй нэгэн—29-тэй Джеймс Карр расистнуудта хорлогдон унаба. Байшан гэрэйнгээ подъезд уруу орожо ябатарнь, тэрэниие 6 дахин буудажа алаһан байна.

Карые алаһан ушар штадай негр зониие айлган һүрдөөхын тула Калифорниин хархис этэгээдүүдэй хараалһан хэмжээ ябуулгануудай нэгэн болоно, Анджела Дэвисэй «хэрэгээр» Сан-Хоседэ боложо байһан сүүдые улам дэбэргэхэ гэжэ оролдоно гээд нютагай хэблэл тоолоно.

КАНБЕРРЭ. (ТАСС). Дэлхэй дээрэхи эгээн томо агаарай шар Австралида табигдаба. Энэ шарай диаметр 150 метр болоно. Агаарта табигдахадаа, 46 километртэ дээшээ дэгдэн гараһан байна. Одо мүшэдэй радиоактивностиие шалган шэнжэлхэ зорилготойгоор энэ туршалга хэгдээ.

ДЕЛИ. (ТАСС). «Вьетнамдахи дайн байлдаае Холбоото Штадуудай улам үргэдхэн жэрөөхэдэнь, Индиин правительство һанаагаа ехээр зобоно», — гэжэ Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингх түбэй парламентын доодо палатада үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. «Американ авиаци Вьетнамай газар нютагуудые бомбодолгоёо болюулжа, хүсэ заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ аргые боломжо вьетнам арадта үгэхын тула хариин оронуудай бүхы сэрэгүүдые Вьетнамай газар дээрэһээ гаргаха» гэжэ Индиин правительствын урид министр дахинаа дабтан хэлэһэн байна.

ЛОНДОН. (ТАСС). Вьетнамда амгалан тайбан байдал байгуулхын түлөө Англиин хүдэлөөн мэдүүлгэ тунхаглаа. Вьетнамай Демократическа Республикын газар нютагуудые США-гай авиациин гам хайрагүйгөөр бомбодожо байһые буруушаагаад, американ сэрэгүүдые Индохитадһаа бүхэлдэнь гаргаха эрилтэ мэдүүлгэ дотор табигдана.

БОНН. (ТАСС). Советскэ Союзтай, Польшотой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектнүүдые бундестагай хуули сахиха комисси апрелиин 10-да түгэслэн зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Зүбшэлэлгэ 5 үдэрэй турша соо үргэлжэлхэ юм.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Хүбэн үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада американ авиаци Зүүн-Урда Азида хаяһан бүхы бомбонуудай шэгнүүрые тооложо гаргаха болоо һаа, США-да мүнөө зонхилжо байһан республиканска правительствын засаг барижа байлгын минута бүхэндэ 1 тонно бомбо хаягдаа гэжэ «Вашингтон пост» газетэ мэдээнэ. Газетын баримтануудай ёһоор, энэ үе соо 3 миллион тонно бомбо Индохитадай оронуудта хаягдаа.

АСУУДАЛДА ВОЖАТА ХАРЮУСАНА

— Пионерэй эмхиин хуулинуудые тоологты...

— Эдир ленинецүүдэй организациин түрэһэн үдэрые юундэ майн 19-дэ һайндэрлэнэбибди?

— «Пионерэй үнэн» газетын түрүүшын номер хэзээ гараһан юм?

Иимэ асуудалнууд дээрэ дээрэһээ адхарна. Пионерскэ организациин районно соведэй штаб һургуулиин вожатануудта юрэ бусын шалгалта эмхидхэһэн. Энэ хадаа мини шалгалта бэшэ, харин үхибүүдэй хүтэлбэрилэгшэ болохо нэрэ солын түлөө вожатанууд хоорондоо мүрысөө. Вожатын һайнаар бэлэдхэлһээ басагад, хүбүүдэй һургаал, хэрэгүүд үнэхөөрөө дулдыдаха байна. Юуб гэхэдэ, вожата хадаа үхибүүнэй ухаан бодолые, сэдьхэлые хүмүүжүүлдэг хүн шуу.

Пионерскэ хүдэлөөнэй түүхэ, хүдэлмэриингөө методико, пионерэй эмхиин гол шэнжэ, ёһо гурим һайн мэдэхэһээ вожатын хүдэлмэриин амжалта дулдыдаха. Улаань вожатанууд хүдэлмэриингөө түсэб табиһан, зал соо Улаан туг оруулһан, һөөргэнь гаргаһан, рапорт үгэһэн байна.

Бүхы асуудалда һүбэлгэн бодолтон гансата шалгараа. Тэдэнэй дунда Гусиноозерскын 1-дэхи һургуулиин пионервожата Галина Комогорцева, 3-дахи һургуулиин — Ольга Матвиевская, Галуута-Нуур тосхоной — Роза Шарапова ба Наталья Матвеева, Ноёхоной дунда һургуулиин — Мыдыгма Доржиева гэгшэд ороно.

Энэ шалгалта вожатын нэрэ хүндэ абажа ябаһан эдэбхитэдэй дүй дүршэлөөрөө андалдаһан, мэдэсээ дээшэлүүлһэн туһатай һургаал боложо үгөө.

Л. СЛЮНКИНА.

НОМОЙ ТАГ

„ВЕРА“ — түрүүшын ном

Иимэ нэрэтэй шэнэ ном Буряадай номой хэблэлээр һая гаргагдаба. Тэрэнэй автор поэт Владимир Липатов.

Москвагай литературна институт дүүргэһэн В. Липатов мэдээжэ поэт Илья Сельвинскиин семинарта ябалсаһан юм. Тиимэһээ залуу шүлэгшын зохёохы ажалда элитэ поэдэй нүлөө байханьшье гайхалгүй аабза.

Владимир Липатовай шүлэгүүдэй тус суглуулбари соо ороһон зохёолнуудай түрүүшын мүрнүүд уншагшын анхарал абаһаар татана. Тиин хүнэй сэдьхэл хүдэлгэн, удаан мартагдахагүй янзатай. Жэшээлхэдэ, «Васильевна» гэжэ шүлэгэй һүүлшын мүрнүүд сэдьхэлэй хүбшэргэй һайса хүдэлгэнэ бэшэ гү?

Дайн дүүрэһээр үни болоо. Тиигэбэшье һаань, Липатовай «Военврач», «Стихи о ватных плечах» гэһэн шүлэгүүд мүнөө үеын залуушуулда дайнай сууряа элеэр дуулгана.

Эсэгэнэрэй хэрэг хүбүүд үргэлжэлүүлхэ ёһотой. Хэрбээ хатуу сагай ерээ һаа,

Байлдаанда бэлэн шинелэз
Барюулаад шангаар,
алхалхал хүбүүн, эсэгэдээл
адляар.
(«Шинель»).

Түрэл орон тухайгаа, Сибирьтэ ажаһуудаг зоной абари зан, ёһо заншал харуулһан философско удхатай шүлэгүүд суглуулбари соо бии. Тэрээндэ «Забайкалидахи «Русь», «Хуһанууд», «Үнэн» болон бусад шүлэг ороно.

Эхэ орон, Буряад нютаг тухайгаа хөөрэһэн бишыхан шүлэгүүд мүн лэ һонирхолтойгоор уншагдана.

Залуу поэт В. Липатовай түрүүшын шүлэгүүд поэзидэ дуратайшуулай анхарал татахал байха даа.

О. МЕРКУЛОВ.

СПОРТ

ЭРХИМЛЭЖЭ ГАРАБА

УССР-эй Ивано-Франковско областиин Коломыя городто болоһон барилдаашадай мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, спортын мастерта кандидат Геннадий Мажуев 74 килограмм шэгнүүртэнэй дундаһаа нэгэдэхи шанда хүртөө.

Алдарта барилдааша Иван Поддубнын шанда хүртэхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаһан 33 бүхэшүүл сооһоо манай хүдөө ажахын институдай багша Г. Манжуев шалгаржа, чемпион болоо гээшэ. Иигэжэ Геннадий Манжуев буряад бүхэшүүлэй дундаһаа түрүүшынхеэ Иван Поддубнын шанда хүртэжэ, спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэжэ шадаха байһанаа харуулаа.

В. БАЛЬЧИНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: СЕПГ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккерой Советскэ Союзда айлшалалта тухай. Советско-ирак коммюнике. «Летопись соревнования» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. И. Дульскиин «Власть над собой» гэһэн статья. «Коммунис хүмүүжүүлгын шухала арга» гэһэн Д. Шагдуровай статья. Совет орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: Мүнөөдэр — космонавтын үдэр — АПН-эй материалнууд. «Хараалагдаһан дүүргэгдэнэ» К. Шомоевой статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Спорт. Хилын саанахи һонинууд. АПН-эй материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:
14.00. — дамжуулгын программа. 14.05 — һурагшанарта — «Орлята учатся летать» «Орленок» лагериин эдир космонавтнууд тухай телеочерк. 14.45 — «Эдиршүүлэй ухаалан зохёолго. Концерт. 15.55 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Коммунис партинуудай мүнөө үеын стратеги ба тактика». 16.25 — Документальна фильм. — «Крутые дороги космоса». 17.25 — «Созвездие Гагарина». Н. Добронравовай шүлэгүүдтэ композитор А. Пахмутовагай зохёоһон хүгжэмэй концерт. Юрий Гуляев дуулаха. 17.45 — «Истребители» — уран һайханай фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
19.30 — «Альтаир» гэжэ ахалагша классай һурагшанарай телевизионно клуб. 20.15 — телепанорама. 2035. — Концерт.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:
21.00 — «Звездная быль». Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт В. Шаталов, ЦТ ба ВР-гэй политическэ шэнжэлэгшэ Ю. Фокин хоёр дамжуулгада хабаадаха. 21.30 — А. Бородин. «Богатырская симфония». Бүхэсоюзна телевидениин ба радиогой симфоническа оркестр наадаха. Дирижер — М. Шостакович. 22.00 — Космонавтикын үдэртэ зорюулагдаһан ойн баярай суглаан. Кремлиин Съезднүүдэй ордон сооһоо дамжуулга. 23.15 — Концерт. 23.55 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. ЧССР — СССР. Прагаһаа дамжуулга. 02.15 — «Время» — информационно программа 02.45 — Космонавтикын үдэртэ зорюулагдаһан концерт. Кремлиин Съезднүүдэй ордон сооһоо дамжуулга. 04.15 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финлянди — Швеци (2-дохи, 3-дахи периодууд). Прагаһаа дамжуулга.

США Нью-Йоркын бии болоһон сагһаа хойшо Бауэри-стрит гэжэ гэр байрагүйшүүлэй, зайгуулшадай үйлсэ бии гэжэ мэдээжэ. Эндэ ажамидардаг ажалгүйшүүл һайн байдалтай болохобди гэжэ найдадагшьегүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бауэриин гэрэй нэгэн харуулагдана.

АДН — ТАСС-ай фото.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-.., приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-78, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-.., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00367. Заказ № 12..